Гос. книжная пал. УзССР

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 292 (4987).
27 ДЕКАБРЬ 1982 й.
ДУШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

СССР 60 йил

ЮБИЛЕЙ ЙИЛИНИ ЗАРБДОРЛАРЧА ЯКУНЛАЙЛИК

Ибрат бўлишмоқда

Пойтахтимиздаги «Матбуот» полиграфия ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчилари шу кунларда КПСС XXVI съезди, КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1982 йил) Пленуми қарорларини ҳаётга тадбиқ эта бориб, юксак кўрсаткичларни қўлга киритмоқда.

Бирлашманинг 3-участкаси ишчилари эришаётган муваффақиятлар айниқса қувончли бўлмоқда. Участканинг М. Ҳалимова, Д. Соатова, Х. Салимова, З. Расулова ва М. Зоирова сингари пешқадам ишчилари зўр ғайрат билан меҳнат қилиб, коллектив ҳурматига сазовор бўлишмоқда. Пешқадамлар ўтган ноябрь ойининг ўзида 310 минг дона китобни сифатли қилиб муқоваладилар. Бу пландагидан 18 минг дона кўпдир.

Участка коллективи кунлик план топшириқларни 120 процентдан бажариб, бирлашмада ибрат бўлишмоқда. Айни пайтда участка ишчилари йиллик планни 28 декабрга қадар бажариш учун ҳаракат қилмоқдалар.

З. ҲАЙДАРОВ,
«Матбуот» полиграфия ишлаб чиқариш бирлашмаси ишчиси.

Қизил байроқли коллективларда

ЮКСАК МУКОФОТ МУБОРАК!

Республика рус тили ва адабиёти педагогика институтининг тарихи ҳозирча унчалик катта эмас — 19 йилдан иборат. Лекин ана шу ўтган йиллар миллий мактаблар учун рус тили ўқитувчи кадрларни тайёрлаш бўйича катта ва самарали ишлар билан якунланмоқда, бугунги кунда шу олий ўқув юртининг беш мингдан зиёд битирувчиси республиканинг барча бурчакларида меҳнат қилиб, рус бўлмаган ўқувчи-ёшларни улуғ Ленин тилини қунт ва мустаҳкам кўникма билан ўргатмоқдалар.

СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган социалистик мусобақа якунларига кўра, юқори малакали мутахассисларни тайёрлашдаги муваффақиятлари учун республика рус тили ва адабиёти педагогика институти Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан тақдирланди.

Куни кеча институтда юксак мукофотни топширишга бағишланган тантанали митинг бўлиб ўтди.

Ўзбекистон ССР маориф министри С. Ш. Шермуҳамедов Қизил байроқни коллективга топшира туриб, бу олий ўқув юртининг коллективи миллий мактаблар учун рус тили ўқитувчиси кадрларини тайёрлаш бўйича катта ишлар олиб бораётганини таъкидлаб ўтди. Ҳозирда унинг тўртта факультетида 7 фан доктори ва 69 фан кандидати, қатор тажрибали ўқитувчилар раҳбарлигида 2840 студент таълим олмоқда. Ўрта Осиё республикаларининг олий ўқув юртлари рус тили ва адабиёти ўқитувчилари учун малака ошириш факультети ишлаб турибди. Ўзбек умумий ўрта таълим мактаблари ва педагогика билим юртлари учун рус тили бўйича дарсликлар яратишга профессор-ўқитувчилар состави катта ҳисса қўшмоқда.

Митингда сўзга чиққан институт ректори Г. Н. Шчеглова, факультет декани Н. М. Мирқурбонов, ўқиш аълочиси, шаҳар Совети депутати Н. Алиқулова уларнинг меҳнатига юксак баҳо берилганлиги учун республика партия ва ҳукуматига қизғин миннатдорчилик изҳор қилдилар ва коллектив КПСС XXVI съезди, КПСС Марказий Комитети ноябрь (1982 йил) Пленуми қарорларини муваффақиятли бажариш, мутахассис кадрлар тайёрлаш соҳасидаги ўз ютуқларини кўпайтириш учун барча зарур ишларни амалга оширади, деб ишонч билдирдилар.

* * *

Геология ва нефть ҳамда газ конларини разведка қилиш институти коллективи ўнинчи беш йилликнинг бошида «Бирорта ҳам тадқиқот ишлаб чиқаришга жорий этилмасдан қолмайди» ташаббуси билан чиққан эди. Республика Геология министрлиги коллегияси, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети қошидаги илмий-техника тараққиётига кўмаклашиш кенгаши, СССР геологоразведка хизмати ишчилар касаба союзлари Марказий Комитети маъқуллаган бу ташаббус республика ва мамлакат илмий коллективлари ўртасида кенг тарқалди. Ана шу шиорнинг ташаббускори — геология ва нефть ҳамда газ конларини разведка қилиш институти коллективи ўз ихтироларининг 80 процентини тадбиқ этишга эришди. СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган республика социалистик мусобақасида эришган илмий-тадқиқот ишларидаги юксак кўрсаткичлари учун институт коллективи Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотланди. Куни кеча бу ерда ана шу юксак мукофот топширилишига бағишланган тантанали митинг бўлиб ўтди.

Ўзбекистон ССР геология министрининг ўринбосари А. К. Раҳимов институт коллективига кўчма Қизил байроқни топшира туриб, институт коллективи геология ва нефть ҳамда газ конларини разведка қилиш соҳасида катта ишларни олиб борди, нефть-газ ва геология фанларининг бир қатор фундаментал йўналишларини ишлаб чиқди, нефть ва газ учун чуқур ва ўта чуқур бурғилаш технологиясининг техникасини яратишни амалга оширди. Митингда сўзга чиққан институт директори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги, СССР Давлат мукофоти лауреати О. М. Акромхўжаев коллектив меҳнатига берилган юксак баҳо учун республика партия ва ҳукуматига чуқур миннатдорчилик изҳор этди, ўнинчи беш йиллик мобайнида ва ўн биринчи беш йилликнинг икки йилида тадқиқотлардан кўриладиган иқтисодий самара камаймаганлигини ва бу кўрсаткич 1 сўм харажатга 5 — 6 сўмни ташкил этаётганлигини уқтириб ўтди. Институт коллективи ишлаб чиқараётган ечимлар «Ўзбекнефтегазогеология» бирлашмаси йўли билан ўнинчи беш йиллик мобайнида ва ўн биринчи беш йилликнинг икки йилида 20га яқин нефть ва газ конларини очиш имконини берди.

Митингда шунингдек геология фанлари доктори В. А. Кудряков, институт маҳаллий комитети раиси Т. Т. Тожиев, Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреати С. Ҳусанов, Социалистик мусобақа ғолиби С. С. Убайхўжаева сўзга чиқдилар.

ВЛКСМ аъзоси Жамила Қобилова «Учқун» тўқимачилик-галантерея ишлаб чиқариш бирлашмасининг илғор тўқувчиларидан саналади. Пешқадам ишчи беш йиллик план-топшириқларини уч ярим йилда бажаришга сўз берган.

СУРАТДА: социалистик мусобақа ғолиби Ж. Қобилова.

М. Нуриддинов фотоси.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» ГАЗЕТХОНЛАР ИЛТИМОСИГА БИНОАН

1982 ЙИЛНИНГ СЎНГГИ ҲАФТАСИ БОШЛАНДИ. АНЪАНАГА КЎРА БИЗ УНИ ГАЗЕТАМИЗ ЎҚУВЧИЛАРИ УЧУН ЯНГИ ЙИЛ ОЛДИ СОВҒАЛАРИ ҲАФТАСИГА АЙЛАНТИРИШГА АҲД ҚИЛДИК. ГАЗЕТХОНЛАРИМИЗ ЎЗ ХАТЛАРИДА УЧРАШИШ ИСТАГИНИ БИЛДИРГАН НОМИ МАМЛАКАТИМИЗДАН ТАШҚАРИЛАРДА ҲАМ МАШҲУР КИШИЛАРНИ «ОҚШОМ» ЎҚУВЧИЛАРИ ҲУЗУРИГА МЕҲМОНГА ТАКЛИФ ЭТДИК.

СССР ХАЛҚ АРТИСТИ, ЛЕНИН ВА ДАВЛАТ МУКОФОТЛАРИ ЛАУРЕАТИ ИННОКЕНТИЙ СМОКТУНОВСКИЙ ИЛТИМОСИМИЗНИ БИРИНЧИЛАРДАН БЎЛИБ ҚАБУЛ ҚИЛДИ.

Иннокентий СМОКТУНОВСКИЙ:

«САЛОМАТЛИГИНГИЗ МУСТАҲКАМ, ЯХШИ ФИЛЬМЛАРИНГИЗ КЎП БЎЛСИН»

Кинематография туфайли биз И. Смоктуновский билан шаҳарлараро телефонда гаплашганимиздан кейин уч соат ўтмай учрашиш имконига эга бўлдик. Бу ерда ҳеч қандай «киномўъжиза» рўй бергани йўқ. Смоктуновский Самарқандда суратга олинаётган фильмдаги ишларни тугаллаб, икки соат ўтгач, Тошкентга самолётда учиб келди. Таниқли кино артисти билан учрашувимиз ана шу янги фильм ҳақидаги суҳбатдан бошланди.

— Яқиндагина мен суратга тушган бу картина «Уйғониш» деб номланади, — деди И. Смоктуновский. — Фильм СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига бағишланган бўлиб, бугунги бахтли ҳаётимиз учун биринчилар сафида кураш олиб борган кишилар ҳақида ҳикоя қилади.

Картина Улуғ Октябрь революцияси арафаси, шунингдек 1916 йилги Жиззах қўзғолони воқеаларини акс эттиради. Фильм сценарийсини Ўзбекистон халқ ёзувчиси Назир Сафаров ва москвалик кинодраматург Николай Рожковлар ёзишган, постановкачи режиссёр эса — Латиф Файзиев.

Маълумки, Жиззах қўзғолони ўзбек халқи, бутун Туркистон халқлари ҳаётида муҳим аҳамият касб этган. У Ўрта Осиёнинг эзилган халқлари рус оғалари билан елкама-елка туриб синфий курашга тайёр эканликларини кўрсатган эди.

— **Сизни яратилажак картинанинг мавзусигина қизиқтирмагандир?**

— Албатта, асарнинг мавзуси, ғояси ва сюжети ҳам кишини ҳаяжонлантирмаслиги мумкин эмас. Мен аввало Латиф Файзиевнинг илтимосини бажонидил қабул қилдим. Чунки бу истеъдодли, ўзига хос режиссёрнинг ижодини юксак баҳолайман. Унинг эстетик қарашлари ҳам менда катта қизиқиш уйғотади. «Уйғониш» фильмида биргаликда ишлаш унинг қарашлари менга янада яқинлиги ва тушунарли эканлигини яна бир бор тасдиқлади. Агар ўзинг билан фикрдош режиссёрни учратсанг унинг ҳаёт, санъатни қанчалик ёниқ қалб билан севишини ҳис қиласан демак у сенга янада яқин бўлиб қолади, ундаги ёниқлик сенга ҳам ўтади.

Латиф Файзиевнинг кўплаб картиналарини кўриб унинг ижодига хос яна бир характерли хусусиятни аниқлаш мумкин: у ўз ғоясини картинанинг турли хил актёрлик мактаби вакилларидан иборат ижрочиларига сингдира олади. Ролан Биков, Софико Чаурели, Фрунзе Мкртчан «Алибобо ва қирқ қароқчи» фильмида, Михаил Кузнецов ва Тимофей Спивак «Ватанга хизмат этиб» фильмида, Арчил Гомеашвили ва Ариадна Шенгелая «Олтин жун» фильмлари режиссёр билан ҳамфикр бўлиб, ижодий алоқада бирга ишлаб катта ютуқларга сазовор бўлишди.

Латиф Файзиев «Уйғониш» картинасида ҳам ўз анъанасига содиқ қолди. Люсьена Овчинникова, Вячеслав Шалевич, Владимир Дружниковлар ушбу фильмда мен билан бирга роль ижро этишди. Питерлик большевик ишчи ролини Кирилл Лавров ижро этади. Бош роль — Қудрат образини эса тожик актёри Ҳошим Гадоев яратмоқда. Ўзбек экрани усталари З. Муҳаммаджонов, П. Саидқосимовлар билан бирга осетин актёри Дагун Омоев ва озарбайжон актёри Расим Балаевлар ҳам суратга тушишди. Кўриб турибсизки, картина ўз мавзуси билангина эмас, балки ижрочилари билан интернационал характерга эгадир.

— **Сиз ушбу картинада қайси ролни ижро этдингиз?**

— Менга асарнинг бош ролларидан бири — генерал Гиппиус образини яратиш топширилган. Бу жуда мураккаб ва қизиқарли инсон образи бўлиб, у ўзи яшаётган муҳитнинг адолатсизлиги ва аянчлилигини жуда қийинчилик билан тушунади. Унда қашшоқ, эзилган кишиларга нисбатан секинлик билан пайдо бўлаётган ҳамдардликни кўрсатиш жуда қизиқарлидир.

— **Иннокентий Михайлович! Суҳбатимиз охирида Сиз иштирок этган ва тез орада кино ва телеэкранларга чиқариладиган фильмлар ҳақида гапириб берсангиз.**

— «Ўғрилик» деб номланган фильмда биз бирга ишлаган режиссёр Л. Пчелкин яқинда Марказий телевидениеда А. Островскийнинг «Кечиккан севги» пьесаси асосида картина суратга олди. Мен ушбу фильмда ҳам роль ижро этганман. Ажойиб режиссер М. Швейцер томонидан суратга олинган «Ўлик жонлар» фильмида ишлаш мен учун жуда қувончли бўлди. Бу картина тез орада экранларга чиқарилади.

— **Бу фильмда қайси ролни ижро этдингиз — Чичиковнимасми?**

— Йўқ, Чичиковни эмас, ташқи жиҳатлари менинг актерлик қиёфамга унчалигам тўғри келавермайдиган Плюшкинни ижро этдим. Аммо бу образ мен учун янада қизиқарли ва қимматли бўлди.

Мен актёр ва режиссёр Николай Губенконинг ижодига ҳам катта эҳтиром билан қарайман. Шунинг учун ҳам унинг замонавий мавзудаги янги фильмда суратга тушиш ҳақидаги таклифини бажонидил қабул қилдим.

— **Сизнинг тошкентликларга истакларингиз...**

— Мустаҳкам саломатлик, аъло кайфият тилайман ва албатта яхши фильмларингиз кўп бўлсин дейман. Мустаҳкам соғлик ва аъло кайфият яхши фильмларни яратишда ҳам муҳим аҳамиятга эга.

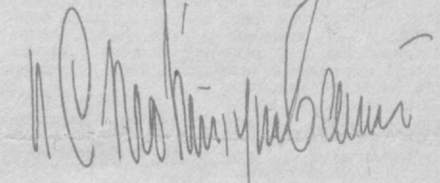

Суҳбатни **А. ШИШКИН** олиб борди.

Улкан вазифалар олдида

КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети ва РСФСР Олий Советининг Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллигига бағишланган қўшма тантанали мажлисидаги КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Ю. В. Андроповнинг доклади билан яқиндан танишиб чиқдик. Дарҳақиқат, докладчи таъкидлаганидек, «60 йил мобайнида Совет давлатининг мавқеи тубдан ўзгарди. Унинг обрў-эътибори ва нуфузи беқиёс ўсди».

Докладда халқ хўжалигини ривожлантириш учун барча соҳа коллективлари олдига муҳим вазифалар юклатилган. Бизнинг мамлакатимизда социал проблемалардан бири — турар жой масаласини ҳал этиш муваффақиятли равишда амалга оширилмоқда.

Айниқса, 1966 йилги зилзиладан кейин Тошкент беқиёс даражада ўзгариб кетди. Ўшанда зилзила талофатларини бартараф этиш учун бутун мамлакат ёрдамга шошилди. Бу бирлик, дўстликни кўриб бутун жаҳон халқлари Совет халқларининг бирлигига яна бир марта қойил қолди. Пойтахтда москваликлар, украинлар, белоруслар ва бошқа миллат вакиллари бунёд этган кварталларда тошкентликлар истиқомат қилишмоқда. Ҳозирда ҳам москваликларнинг ёрдами билан Пушкин кўчасида бунёд этилаётган «Дўстлик» турар жой комплекси кўп йиллар муқаддам пойдевори қўйилган қардошлик анъаналарининг давомидир.

Бугунги шодиёна кунларда биз қурувчилар ўз олдимизга қўйган улкан вазифаларни ҳал этиш учун барча куч ва имкониятларни сафарбар этмоқдамиз. Мана ўн биринчи беш йилликнинг иккинчи йили ҳам охирлаб, янги учинчи йили эшик қоқмоқда. Олдимизда Тошкентнинг 2000 йиллигини кутиб олишдек масъулиятли вазифа турибди. Бизнинг бригадамиз ҳам ана шу юбилейга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиши учун ҳаракат қилмоқда. Ҳозирда Б. Хмельницкий кўчасида муҳташам турар жой биноларини бунёд этяпти. Бригадамиз коллективи вақтдан ўзиб ишляпти. Биз ўз меҳнат календаримизда аллақачон 1983 йил ҳисобини очганмиз.

Т. САМИҒОВ,
12-қурилиш тресги 49-қурилиш бошқармасининг комплекслашган бригада бошлиғи, Ленин ордени, Меҳнат Қизил Байроқ ва Халқлар дўстлиги орденлари кавалери.

ШОНЛИ САНАГА БАҒИШЛАБ

Кеча Акмал Икромов район Бешқайрағоч массиви 56-турар жойлардан фойдаланиш участкасига қарашли Ҳамид Олимжон номли коттеж квартали комитетининг шинам клубида СССРнинг 60 йиллигига бағишланган тантанали кеча бўлиб ўтди.

Унда Фридрих Энгельс номидаги Тошкент Давлат чет тиллар педагогика институтининг доценти, коттеж квартал комитетининг раиси Суннатулла Ризаев «СССРнинг 60 йиллиги» тўғрисида сўзлади.

Шундан сўнг қариликгаштини сураётган пенсионер отахонлардан Толибқори Қосимов, Абдулла Миркамолов, Орифжон Алимов ва Қўчқор Алимовларга «Меҳнат ветерани» медали топширилди.

Меҳнат ветеранлари Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг оталарча ғамхўрлигидан бениҳоя миннатдор эканликлари ҳақида сўзладилар.

«ПРАВДА» САҲИФАЛАРИДА

◆ Лаос Халқ Революцион партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, Лаос Халқ Демократик Республикаси Министрлар Советининг Раиси К. Фомвихан бошчилигидаги Лаос Халқ Демократик республикаси партия-давлат делегацияси 26 декабрь куни Москвадан жўнаб кетди. Делегация КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукуматининг таклифига биноан СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига бағишланган байрам тантаналарида иштирок этган эди.

◆ Германия Федератив Республикаси ҳукуматининг таклифига биноан КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР ташқи ишлар министри А. А. Громико 1983 йил январь ойининг иккинчи ярмида расмий визит билан Германия Федератив Республикасига боради.

◆ «Интизомни мустаҳкамлайлик»— газетанинг бугунги бош мақоласи ана шундай номланади.

ВОЛЕЙБОЛ

Мамлакат чемпионатига старт берилди

Волейбол бўйича мамлакат 45-чемпионати олий лига эркаклар командалари биринчи тур учрашувларини Вильнюс ва Тошкент шаҳрида бошладилар.

Пойтахтимизнинг энг йирик спорт иншоотларидан бири — «Меҳнат резервлари» байрам либосида. СССР чемпионатининг тантанали очилиши маросимида сафга турган МАСК, «Локомотив» (Харьков), «Динамо» (Москва области), «Политехник» (Одесса) ва «Дорожник» (Олмаота) командалари маҳаллий «Динамо» волейболчилари билан 6 кун мобайнида ўзаро куч синашдилар.

Биринчи бўлиб майдонга Одессанинг «Политехник» ва олий лига дебютанти Олмаотанинг «Дорожник» командалари чиқишди.

Тошкентдаги турда биринчи бўлиб тўпни ўйинга одессалик СССР спорт мастери, яқинда Аргентинада бўлиб ўтган Жаҳон чемпионатининг ғолиби, мамлакат миллий терма командасининг аъзоси Александр Сороколет туширди. Кези келганда шуни ҳам айтиб ўтиш кераккй, мамлакат терма командасидаги 12 жаҳон чемпиондан 7 киши Тошкентдаги турда иштирок этмоқда.

Қарийб 2 соат давом этган бу баҳсда тажрибали одессаликларнинг қўли баланд келди — 3:0.

Мусобақанинг биринчи кунидаги энг қизиқарли ва кескин беллашув МАСК ва Харьковнинг «Локомотив» командалари ўртасида бўлди.

СССР чемпиони МАСК волейболчилари 44-чемпионатни мағлубиятсиз якунлаганликлари волейбол мухлисларининг хотираларида бўлса керак. Бироқ 43-чемпионат давомида армиячилар бир марта мағлубиятга учраган эдилар. Бунга уларнинг бугунги рақиблари — «Локомотив» волейболчилари сабаб бўлишган эди...

МАСК командаси шарафини ҳимоя қилгани бу учрашувда унинг капитани А. Савин билан В. Лоор, Ю. Панченко, В. Лосев, О. Молибога (улар жаҳон чемпионлари) ва Сапега майдонга тушишди.. Икки соатдан зиёд давом этган муросасиз баҳсдан сўнг армиячилар 3:2 ҳисобида ғалаба қозонишди.

Куннинг охирги учрашувида майдонга Москва области ва Тошкентнинг «Динамо» командалари чиқишди. Бу учрашув ҳам драматизмга бой бўлди, беш партиядан иборат бўлган учрашувда омад меҳмонларга кулиб боқди.

Р. УМАРОВ.

ХАЛҚАРО МАВЗУЛАРДА СУҲБАТ

ТИНЧЛИК ИШИГА ҚЎШИЛГАН ҲИССА

Қурол-яроғлар пойгасини жиловлаб қўйиш, ядро урушининг олдини олиш, тинчлик ва халқаро ҳамкорликни мустаҳкамлаш билан боғлиқ бўлган энг муҳим проблемалар БМТ Бош Ассамблеясининг куни кеча Нью-Йоркда тугаган XXXVII сессияси диққат марказида бўлди. Сессия Совет Иттифоқи социалистик ҳамдўстликдаги бошқа мамлакатлар билан биргаликда изчиллик ва зўр қатъият билан ўтказиб келаётган тинчлик ва халқаро ҳамкорлик, кескинликни юмшатиш ва қурол-яроғлар пойгасини жиловлаб қўйиш сиёсати нақадар қудратли жозиба кучига эга эканлигини яққол намойиш қилиб кўрсатди. КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Ю. В. Андропов ССР Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллигини нишонлаш юзасидан ўтказилган тантанали мажлисда қилган докладида ялпи халокатнинг олдини олиш мақсадларида худди шундай сиёсат ўтказиш зарурлигини яна бир бор таъкидлади. «Бизнинг бу масала хусусидаги позициямиз, —деди у, —равшан: на кичик, на катта, на чекланган, на ялпи ядро урушига йўл қўйиб бўлмайди. Ҳозир янги уруш оловини ёқувчиларни тўхтатиб қолишдан ҳам муҳимроқ вазифа йўқ. Ҳамма халқларнинг ҳаётий манфаатлари шуни талаб қилади».

Жаҳон анжуманининг якунлари кескинликни юмшатиш, ядро урушининг олдини олиш сиёсати чуқур илдиз отган бўлиб, ер юзининг барча қитъаларида кенг қўллаб-қувватланаётганлигининг яққол далили бўлди.

Совет Иттифоқи ва бошқа социалистик мамлакатлар сессияда қурол-яроғлар пойгасини жиловлаб қўйиш ва қуролсизланиш проблемаларини туб равишда ҳал этишнинг аниқ амалий программасини илгари сурдилар. Бу программани кўпчилик делегациялар қўллаб-қувватладилар. Совет ташаббусларининг моҳияти ядро уруши хавфини бартараф этиш, ер юзида тинчликни сақлаб қолишдан иборатдир,. СССРнинг ядро қуролини биринчи бўлиб қўлланмаслик тўғрисида ўз зиммасига мажбурият қабул қилганлиги тинчлик ва халқаро хавфсизлик тўғрисида астойдил ғамхўрлик қилиш руҳи билан суғорилган. Шунинг учун ҳам сессия қатнашчилари бу ташаббусни қизғин маъқулладилар.

Бош Ассамблея СССРнинг ташаббуси асосида «Ядро қуролини синаб кўришни кечиктирмай тўхтатиш ва таъқиқлаш тўғрисида»ги резолюцияни 115 овоз билан маъқуллади. Жумладан, Совет Иттифоқининг ядро қуролига эга бўлган барча давлатларга мурожаат қилиб, ҳар қандай ядро портлатишларини тўхтатишга даъват этганлиги БМТда қўллаб-қувватланди. Мамлакатимизнинг яна бир ташаббуси— «Ядро уруши хавфини бартараф этиш ва ядро энергетикасининг хатарсиз ривожланишини таъминлаш юзасидан куч-ғайратни кўпайтириш» тўғрисидаги резолюцияга ҳам сессияда юксак баҳо берилди. Бош Ассамблея тинчлик мақсадларига хизмат қилувчи ядровий объектларни ҳатто оддий қуролни қўлланиб вайрон қилиш ядро қуролини ишлатиб ҳужум қилиш билан баробардир, деб эълон қилди.

БМТ сессияси қуролсизланиш бўйича қабул қилган 60 дан кўпроқ резолюция ядро хавфининг олдини олиш, қурол-яроғлар пойгасини жиловлаб қўйиш руҳи билан суғорилгандир. Бу резолюциялар жаҳон ҳамжамиятининг Вашингтоннинг қурол-яроғларни чеклаш ва қуролсизланиш масалалари юзасидан музокараларда тутаётган авантюристик йўлига муносиб жавобдир. БМТ анжумани жаҳон халқлари агрессив империалистик доираларнинг буйруғига бўйсуниш ва ядро халокатининг қурбони бўлишни истамаётганликларини яққол кўрсатди. Бош Ассамблея СССР ва бошқа тинчликсевар мамлакатларнинг ташаббуси асосида, жумладан стратегик қуролларни чеклаш ва қисқартириш, нейтрон қуролни ва оммавий қирғин қуролларининг янги турлари ҳамда янги системаларини вужудга келтиришни таъқиқлаш, химиявий қуролни таъқиқлаш ва тугатиш, халқаро муносабатларда куч қўлланмаслик тўғрисида Умумжаҳон шартномасини тузиш сингари кечиктириб бўлмайдиган энг муҳим масалаларни ҳал этишни анча олға силжитишга эришди. АҚШ ва унинг НАТО бўйича иттифоқчилари жиддий халқаро проблемаларни, аввало, қурол-яроғлар пойгасини жиловлаб қўйиш масаласини зўр масъулият билан муҳокама этишни «совуқ уруш» руҳидаги қуруқ сафсатага айлантиришга муваффақ бўла олмадилар.

Ассамблея кескинликнинг мавжуд ўчоқларини тугатишни ёқлаб чиқди, Исроил ва унинг океан ортидаги ҳомийларининг Яқин Шарқдаги агрессив йўлини кескин қоралади. БМТнинг Исроил солдатлари фаластинлик қочоқлар яшайдиган Ғарбий Байрутдаги Сабра ва Шатила лагерларида ваҳшиёна қирғин қилиб, жуда кўп қон тўкканлигини қаҳр-ғазаб билан қораловчи қарорини 123 делегация ёқлаб чиқди. Ассамблея империализм кучлари ва ирқчиларнинг кирдикорларига зарба бериб, мустамлака қолдиқларини тугатиш зарурлигини таъкидлади.

Умуман БМТ Бош Ассамблеяси XXXVII сессиясининг қарорлари ядро урушининг олдини олиш, тинчлик ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашга салмоқли ҳисса қўшади.

В. МАТЯШ.
(ТАСС).

ИШ ТАЖРИБАСИДАН

АСОСИЙ ТАЯНЧ

Маълумки ҳар қандай авиакорхонанинг фаолияти парвозларнинг хавфсизлигини таъминлаш, пассажирларга хизмат кўрсатиш билан боғлиқ бўлади. Бу барча хизмат ходимларига алоҳида масъулият юклайди, улардан интизомлиликни, оперативликни, қўмондонликнинг барча буйруқларига қатъий риоя этишликни талаб этади.

Бироқ амалда Тошкент авиакорхонаси барча участкаларнинг ишида аниқлик, ҳар бир кишининг ўзига топширилган участка учун масъулияти етарли даражада деб бўлмайди. Халқ назоратчиларининг бир мақсадга йўналтирилган самарали фаолияти камчиликларни бартараф этишга имкон беряпти. Айниқса халқ контроли комитети авиа корхона активистларини текширишларига кенг жалб этаётганлигини таъкидлаб ўтиш лозим. Булар асосан юқори малакали мутахассислардир. Уларнинг текширишларда қатнашишлари одатда текширишнинг юқори савияда ўтиши ва яхши натижа беришини таъминлаяпти.

Авиа корхонада турли маркадаги электрокарларнинг катта парки бор. Булар билан аэропорт хўжалигига хизмат кўрсатиш бўйича катта ҳажмдаги ишлар бажарилади. Малакали мутахассислар — халқ назоратчилари электрокарлардан фойдаланиш бўйича ўтказилган текширишларга жалб этилишган эди. Анчагина нуқсонлар очиб ташланди. Хизматларнинг камчиликларга йўл қўйган айрим раҳбарлари жазоландилар.

Халқ контроли комитети авиа пассажирларга хизмат кўрсатиш масалаларини доимо кузатиб боришади. Бу ерда ҳам жиддий камчиликлар аниқланиб, қатор хизматларнинг раҳбарларига кўрсатиб ўтилган эди. Эндиликда пассажирларга хизмат кўрсатиш анча яхшиланди.

Ер устки иншоотларидан фойдаланиш хизмати ишидаги нуқсонлар ва ўзлаштириб олишлар тўғрисида комитетга сигналлар тушган эди. Сигнални текшириш учун зудлик билан назоратчилар юборилди. Хабар тасдиқланди. Комитет қарори билан ер устки иншоотларидан фойдаланиш хизмати бошлиғи ва мастери вазифаларидан бўшатилдилар.

Халқ назоратчилари эътиборини медицина-санитария қисми иши ҳам ўзига тортди. Бу ерда ҳам қўмондонликнинг тегишли буйруқларини бузиш фактлари аниқланди. Айбдорлар жазоланди, қонунсиз равишда касаллик варақаси бергани учун медпункт бошлиғига пул жаримаси солинди.

Ота-оналар беташвиш ишлашлари учун болалар боғчаси яхши ишлаши, кичкинтойлар ўз вақтида овқатланиши ва тарбияланиши лозим. Бу ерда ўтказилган комплекс текширишдан маълум бўлдики, болалар боғчаси ходимлари ва унинг мудири Т. Кузьмина ўз хизмат бурчларига сидқидилдан муносабатда бўлишмаган. Комитет қарори билан Т. Кузьмина вазифасидан бўшатилди. Эндиликда ота-оналар халқ контроли комитетига тез-тез келиб, болалар боғчаси анча яхши ишлаётгани учун назоратчиларга ташаккур билдиришмоқда. Уй-жой коммунал бўлими иши текширилгандан кейин комитет қатор камчилик ва нуқсонлар учун уй-жой коммунал бўлими бошлиғини вазифасидан четлаштирди ва бошқа мансабдор шахсларни қаттиқ жазолади.

Ўтказилган текширишлар тўғрисидаги ана шу қисқа маълумотнинг ўзи (1982 йилда юқоридагидан бир неча баравар кўп текшириш ўтказилган) халқ назоратчиларининг фаол ишлаётганлигидан дарак беради. Комитет Сергели райони халқ контроли комитети билан биргаликда ҳам текширишлар ўтказяпти. Жумладан сентябрь ойида Тошкент аэропорти ресторанининг борт овқатланиш цехида текшириш ўтказилган эди. Бу ерда анчагина жиддий нуқсонлар аниқланди, айбдорлар қаттиқ жазоланди. Эндиликда борт овқатланиш цехининг иши анча яхшиланди, лекин халқ назоратчилари бу цех ишини мунтазам кузатиб боришяпти.

Халқ контроли комитети активистлари текширишларда фаол қатнашаётганлигини айтиб ўтиш керак. Булар — комитет аъзоси, борт-инженер В. Тимин, инженер П. Ҳожимуҳаммедов, авиа техник С. Ҳикматов, бортпроводниклар инструктори Э. Потаюк, учувчи В. Сахаджи, пенсионерка (собиқ штурман) Р. Сизова ва бошқалардир.

Халқ контроли комитети раиси инженер С Каримов малакали мутахассис, принципиал коммунист бўлиб, назоратчи активлар сони мунтазам ўсиши, билимли мутахассислар билан бойиши учун жон куйдиряпти.

Корхона қўмондонлиги халқ контроли комитети ишига юқори баҳо беряпти. Халқ назоратчилари ўтказган текширишлар материаллари бўйича фақат тўққиз ойда бешта буйруқ чиқарилди, турли хизматларнинг 26 ходими интизомий жавобгарликка тортилди. Тошкент шаҳар халқ контроли комитети Тошкент авиа корхонаси назоратчиларининг иш тажрибасини ўрганиш ва кенг ёйиш тадбирларини кўряпти.

А. БРОНШТЕЙН,
Тошкент шаҳар халқ контроли комитети ошкоралик секторининг штатсиз мудири.

• *Жойлардан хабарлар*

Хат ортида инсон бор

Ҳамза райони халқ контроли комитети «Ташсельмаш» заводи ва «Подъёмник» ишлаб чиқариш бирлашмасида СССР Олий Совети Президиумининг «Хатлар, шикоятларни кўриб чиқиш ва меҳнаткашларни қабул қилишни ташкил этиш бўйича ишларни яхшилаш тўғрисида»ги Фармони бажарилишини текширди.

Ана шу корхоналарда ходимлар қабули мунтазам ўтказилиши ва уларнинг хат ва шикоятлари кўриб чиқилиши аниқланди. Бироқ, бу ишда ҳали айрим камчиликлар бор.

Жумладан, «Ташсельмаш» заводида баъзан ноаниқ қарорлар қабул қилинади, журналда кўрилган чоралар тўғрисида белгилар қўйилмайди. Айрим аризалар кечикиб кўриб чиқилган. Баъзи жавобларга ариза эгаси мурожаат этган киши томонидан имзо қўйилмаган. Шунга ўхшаш нуқсонлар «Подъёмник» ишлаб чиқариш бирлашмасида ҳам аниқланди.

Халқ контроли комитети «Ташсельмаш» заводи ва «Подъёмник» ишлаб чиқариш бирлашмаси директорларига меҳнаткашларнинг хат ва аризаларини кўриб чиқиш ва канцелярияга тушган шикоятларни ўз вақтида ва тўғри ҳисобга олиб борилишини бўш назорат қилганликларини кўрсатиб ўтди.

• *Халқ контроли сайловлари олдидан*

НАЗОРАТЧИЛАР АКТИВЛИГИ ОШИРИЛСИН

Бизнинг 21 кишидан иборат халқ контроли бош группамиз Тошкент пассажир станцияси коллективининг умумий йиғилишида сайланган эди. Ўшанда ҳаракат, багаж ва вокзал хўжалиги цехлари халқ контроли группалари, шунингдек тўрт сектор тасдиқланган эди. Ҳаммаси бўлиб 66 халқ назоратчиси сайланган. Халқ контроли бош группаси 7 кишидан иборат.

Шу йилнинг март ойида Ленин район халқ контроли комитети бизнинг назоратчиларимиз ишини ва улардан айримларининг жамоат бурчларини бажаришдаги пассивлиги сабабларини ўрганди. Натижада станциядаги камчиликларни аниқлаш бўйича текширишларда иштирок этмаган 5 назоратчи борлиги маълум бўлди.

1982 йилнинг апрель ойида цех группалари раҳбарларининг иштирокида станция халқ контроли бош группасининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилишда назоратчилар фаолиятидаги танг жойлар муҳокама этилди, ҳар бир раҳбарга иш плани тузиш ва топшириқлар бериш масаласида ёрдам кўрсатилди. Шундан кейин назоратчиларнинг активлиги ўсди. Жумладан вокзал хўжалиги халқ контроли группаси аъзоси А. Ҳайдаров темир йўл ишчилар таъминоти бўлимига қарашли 15-магазинда совет савдоси қоидалари бузилаётгани тўғрисида хабар берди.

Магазин мудири Азимов станция ишчи ва хизматчиларига сотиш учун мўлжалланган харидоргир буюмларни омборда яшириб қўйган экан. Район халқ контроли комитети ушбу хабарни текшириб кўрганда фактлар тасдиқланди. Магазин мудирига қаттиқ виговор эълон қилинди. Шундан кейин буюмларни яшириб қўйиш ҳоллари такрорланмади.

Келгуси йил баҳорида халқ контроли группаларининг сайлови бўлиб ўтади. Биз актив назоратчиларни танлаш ишини бошлаб юбордик. СССР халқ контроли комитетининг халқ контроли айрим группа ва постлари ишини ҳамда халқ назоратчилари бир қисмининг ўз жамоат бурчларини бажаришдаги пассивлиги сабабларини ўрганиш натижалари тўғрисидаги қарорига амал қилган ҳолда фаолият юритамиз.

Г. МИРОНЕЦ,
Тошкент пассажир станцияси халқ контроли бош группасининг раиси.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

ХАЛҚ КОНТРОЛИ

- ◆ ИШГА СИДҚИДИЛДАН КИРИШИБ
- ◆ ЭНЕРГИЯ ИСРОФ ҚИЛИНЯПТИ
- ◆ НУҚСОНЛАР БАРТАРАФ ЭТИЛСИН
- ◆ ФОЙДАЛИ СЕМИНАР

«Учқун» тўқимачилик-галантерея ишлаб чиқариш бирлашмасининг назаратчилари маҳсулот сифатини оширишга алоҳида эътибор қаратишяпти. Улар иш жойларида бўлиб, юқори унумли меҳнат қилиш ва аъло сифатли маҳсулот тайёрлаш бўйича амалий ёрдам кўрсатишади.

СУРАТДА: илғор ишчилар— бирлашма халқ контроли бош группаси аъзолари Мамлакат Шокаримова (ўнгда) билан Муҳаббат Холхўжаева иш сифатини текширишяпти.

М. Нуриддинов фотоси.

Омбордаги етишмовчилик

Тошкент области ремонт-қурилиш трести раҳбарлари (бошқарувчиси А. Саидмаҳмудов, бош инженери А. Исҳоқов) социалистик мулкнинг сақланилишини таъминлаш масалаларига етарли даражада эътибор қаратишмаяпти — Фрунзе райони халқ контроли комитети назоратчилари текшириш ўтказганларидан сўнг шундай хулоса чиқаришди.

Бу ерда моддий бойликлар ҳужжатлар расмийлаштирилмасдан бериб юборилади. 11-ПМК омборида 2 минг сўмлик етишмовчилик аниқланган. Ёмон сақланганн учун 90 та шифер яроқсиз ҳолга келган. Омбор территорияси ўралмаган, қурилиш материаллари очиқда уйилиб ётибди, металлар аралаш-қуралаш бўлиб кетган. Буларнинг ҳаммаси талон-тарож қилинишига йўл очади.

Трестдаги ноишлаб чиқариш сарфлари 1982 йилнинг ўтган даврида 28,7 минг сўмни ташкил этди. Бундан 600 сўми етишмовчилик ва материалларнинг яроқсиз ҳолга келиши туфайли рўй берди.

Трест уй-жойлар ва водопровод-канализация хўжалигини ремонт қилиш плани бажарилишини мунтазам барбод қиляпти. Трестга бўйсинувчи олтита қуйи ташкилот планда кўрсатилган 309,7 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажара олмади. Умуман трест бўйича тугалланмаган ишлар ҳажми тез ўсяпти.

Ревизорлар етишмаслиги сабабли трест бўлинмаларида ревизияларни ўтказиш муддатлари бузиляпти.

Социалистик мулкнинг сақланишини таъминлаш масалаларига бефарқ қараганлиги учун халқ контроли комитети трест бош инженери А. Исҳоқовга қаттиқ виговор эълон қилди. Ноишлаб чиқариш харажатларига йўл қўйгани ва инвентаризация юзаки ўтказилгани учун бош бухгалтер Н. Константиновага виговор берилди. Унга бир ойлик маоши миқдорида жарима солинди.

ШАҲАР ХАЛҚ КОНТРОЛИ КОМИТЕТИДА

Омонат кассада навбат кутиб

Давлат меҳнат омонат кассалари бошқармаси фаолияти текшириб кўрилди. Бошқармада омонат кассалар тармоғини кенгайтириш, аҳолига касса хизмати кўрсатишни яхшилаш, омонатлар ишини ривожлантириш бўйича маълум ишлар амалга оширилган. Беш йил ичида омонатчилар сони 65 минг кишидан ортиқ кўпайган, омонатлар эса 65,7 минг сўмлик ошган.

Айни пайтда шаҳардаги омонат кассалари тармоғи аҳолига нормал хизмат кўрсатилиши учун камлик қилади. Бу йил тўртта омонат касса очилиши кўзда тутилган бўлиб, фақат Қўйлиқ ва трактор заводи массивларида иккита очилди. Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг ноқулай хоналарда жойлашган 24 та омонат кассани қулайликлари бўлган хоналарга кўчириб ўтказиш бўйича қарори бажарилмади. Амалда фақат 10 та омонат касса кўчириб ўтказилди.

Ишлаб турган кассалар ишида жиддий нуқсонлар аниқланди. Жумладан, ходимлар етишмаслиги сабабли Куйбишев районида 5 та, Чилонзор ва Октябрь районларида иккитадан, Киров районида 3 та омонат кассада иш режимига риоя этилмаяпти. Бунинг оқибатида ана шу омонат кассалар яқинида яшовчи аҳоли уларнинг хизматидан фойдаланиш, пул ўтказиш йўли бўйича омонат тушумининг тўғрилигини текшириб кўриш ёки олиш имкониятидан маҳрум.

Кўпгина омонат кассаларда кирим кассалари ғоят гавжум бўлади ва аҳоли коммунал хизматлар учун пул топшириш мақсадида узоқ вақт навбат кутиб қолади. Бу иш, айниқса Киров районида (марказий омонат касса мудири А. Евскина) қониқарсиз ташкил этилган. Энгельс кўчасидаги 3649/0216-омонат касса хонаси тор, иситилмайди, коммунал хизмат тўловлари қабул қилиш бўйича учта аппаратдан биттаси ишлаяпти. Бунинг оқибатида омонат кассада навбатда турганлар турнақатор бўлиб кетади.

«Марказ—4» микрорайонидаги 3649/080-омонат касса яхши хонада жойлашган, мебель билан жиҳозланган, лекин кирим кассасида иккита касса аппаратидан фақат биттаси ишлаётгани натижасида навбатда турганлар кўпайиб кетади.

Аҳмад Дониш кўчасидаги 3649/0350-омонат кассанинг шикоят ва таклифлар дафтарида аҳолига ёмон хизмат кўрсатилаётгани тўғрисида кўплаб шикоятлар ёзилган. Текшириш ўтказилган куни тушликдан кейин омонат кассанинг очилиши 8 минут кечикди. Кассир Максимова омонатчилар ва текширувчиларнинг ҳаққоний эътирозларига қўполлик билан жавоб қилди.

Юнусобод массивининг «Б—1» микрорайонидаги 3649/0345-омонат кассада белгиланган иш режими бузиляпти. Бу ерда коммунал хизматлар учун тўловлар қабули икки ҳафта амалга оширилмаган.

Куйбишев, Октябрь, Чилонзор районларида омонат кассалари ишини янада такомиллаштириш таъминланмаяпти.

Халқ контроли комитети давлат меҳнат омонат кассалари шаҳар бошқармаси бошлиғи С. Шаповаловага аҳолига хизмат кўрсатишда жиддий камчиликлар борлигини кўрсатиб ўтди. Омонат кассаларда омонат ишларининг аниқ ва ўз вақтида бажарилишини назорат этишни таъминламаганликлари учун Киров райони 3649-марказий омонат кассаси мудири А. Евскина билан Куйбишев районининг 3628-марказий омонат кассаси мудири Т. Акулинага виговор эълон қилинди. Кирим кассаларининг иши яхши назорат этилмагани учун Октябрь районидаги 3627-марказий омонат касса мудири вазифасини бажарувчи Л. Ҳуснутдинова билан Чилонзор районидаги 7882-касса мудири М. Ваҳобовага танбеҳ берилди.

Яшиклар ёнаяпти

Тошкент қурилиш Бош бошқармасига қарашли Пардозлаш трестининг айрим қурилиш бошқармаларида тарадан хўжасизлик билан фойдаланиляпти, тара йиғиб олувчи ташкилотларга ўз вақтида қайтарилмаяпти.

Жумладан 31-қурилиш бошқармасида (бошлиғи Соатов) пардозлаш кошинлари, витраж ойналари ва метиздан бўшаган 3,2 минг сўмлик 4055 та яшик ҳисобдан чиқариб ташланган. Бу яшиклардан клей, сув иситиш, сувоқдан чиқарилган деворларни қуритиш учун ёқилғи сифатида фойдаланилган. Ҳисобдан чиқариб ташланган яшикларнинг баҳоси қурилиш таннархининг қимматлашиб кетишига қўшиб юборилган.

Шунга ўхшаш камчиликлар 28-қурилиш бошқармасида (бошлиғи Пинхасов) ҳам бор. Бу ерда пардозлаш кошинлари, витраж ойналари, металл буюмлардан бўшаган яшиклар белгиланган муддатларда тара йиғувчи ташкилот — «Узглавтара»нинг Тошкент тара ремонти корхонасига қайтарилмаган. Тара ўз вақтида қайтарилмагани учун қурилиш бошқармаси 11,7 минг сўм жарима тўлаган. Кўрсатилган сумма қурилиш таннархининг қимматлашиб кетишига қўшиб юборилган.

Халқ контроли комитети бошқарма жарима тўлашига сабабчи бўлган шахслардан жарима суммасини ўз вақтида ундириб олиш юзасидан чора кўрмаганлиги учун 28-қурилиш бошқармаси бошлиғи Ю. Пинхасовга бир ойлик маоши миқдорида пул жаримаси солди.

Давлат ҳисобига — жарима

Тошкент шаҳар халқ контроли комитетининг қарорида кўрсатиб ўтилдики, 24-қурилиш бошқармасида (бошлиғи И. Цой) давлат интизомига риоя этилишига эътибор берилмаяпти. Бунинг оқибатида жарималар, тўловлар ўз вақтида топширилмаслиги оқибатидаги бекарорлик учун кечиктириб юборилган қарзлар бўйича банкка тўланган процентлар 126 минг сўмни ташкил этди. «Материаллар» банди бўйича қимматлашиб кетиш 90 минг сўмдан ошди. Космонавтлар кўчасидаги 50 квартирали турар жой бўйича контрол текшириш ўтказилганда ишларнинг қимматлашиб кетиши 5922 сўм бўлгани аниқланди.

Қурилиш-монтаж ишлари таннархининг қимматлашиб кетиши ва қурилиш материалларини ҳисобдан чиқариб ташлаш етарли даражада назорат этилмаслиги ҳамда иш ҳажми баҳосининг ошиб кетишига йўл қўйилгани учун 24-қурилиш бошқармаси бошлиғи И. Цойга виговор эълон қилинди. Унга бир ойлик маоши миқдорида пул жаримаси солинди.

ТАЖРИБА АЛМАШДИЛАР

Тошкент шаҳар халқ контроли комитетида семинар-кенгаш бўлиб ўтди. Семинарда 1983 йилда Тошкент шаҳрини социал-иқтисодий ривожлантириш плани ва давлат планлари ҳамда топшириқларининг бажарилишини назорат этишни кучайтириш бўйича халқ контроли органларининг вазифалари тўғрисида Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосари, шаҳар план комиссиясининг раиси Ш. М. Ҳожимуродов сўзлаб берди.

Собир Раҳимов район халқ контроли комитетининг район корхоналари ва ташкилотларида давлат планлари ва топшириқлари бажарилишини назорат этиш бўйича иш тажрибаси тўғрисида халқ контроли район комитетининг раиси Н. Раҳимбердиев сўзлади.

Ёқилғи-энергетика ресурсларидан самарали фойдаланишни яхшилаш бўйича халқ контроли органларининг вазифалари ҳақида семинар иштирокчиларига Тошкент шаҳар халқ контроли комитетининг инспектори А. Т. Муратов тушунтириш берди.

Семинар қатнашчилари иш тажрибаларини ўртоқлашдилар.

Семинар охирида Тошкент шаҳар халқ контроли комитетининг раиси Ф. Назруллаев сўзга чиқди.

И. ЗАБИРОВ,
Тошкент шаҳар халқ контроли комитети штатсиз бўлимининг мудири.

Жиҳозлар бекор туриб қолаяпти

Ўзбекистон ССР нефть маҳсулотлари Давлат комитетининг механика устахоналарида ишлаб чиқариш қувватларидан тўла фойдаланилмаяпти. Жиҳозлардан фақат 33 процент фойдаланилмоқда, холос. 1973 йилда ўрнатилган юз тонналик гидравлик пресс ҳалигача фойдаланишга топширилмаган ва ишлатилмаяпти. Пармалаш, фрезерлаш ва йўниш дастгоҳлари тўла қувват билан ишлатилмаяпти. Бу ва бошқа жиҳозлар иши ҳисобга олиб борилмайди. Жиҳозларни планли равишда ремонт қилиб бориш графиги тузилмаган.

Куйбишев райони халқ контроли комитети иш вақтидан фойдаланилишида ҳам нуқсонларни аниқлади. Фақат 9 ой ичида ноишлаб чиқаришда иш вақтининг йўқотилиши 976 ишчи кунига тенг бўлди. Унинг бош сабаби пропуск системасининг йўқлиги ҳамда табель тузилиши устидан назоратнинг бўшлигидир.

Ана шу камчиликлар оқибатида устахоналар товар маҳсулот ишлаб чиқариш бўйича 9 ойлик планни бор-йўғи 96 процентга бажаришган. 9,7 минг сўмлик маҳсулот берилмаган. Ундирилмаган дебиторлик қарзи 8,4 минг сўмга етган.

Аниқланган камчиликлар учун Ўзбекистон ССР «Госкомнефтепродукт»и устахоналари бошлиғи Б. Погага виговор эълон қилинди.

ТУЯ ГЎШТИ ЕГАН ҚУРИЛИШ

Октябрь районидаги айрим қурилиш ташкилотлари ва корхоналарида бажарилаётган ишлар сифати, объектларнинг ўз вақтида фойдаланишга топширилиши, штат-молия интизомига риоя этилишига эътибор қаратилмаяпти. Жумладан, 159-қурилиш трестининг 9-қурилиш бошқармасида (бошлиғи Т. Хан, катта прораблари Г. Колесников ва Д. Тошпўлатов) қурилиш ишларини сифатсиз бажариш (8/1-уй, ўт ўчирувчилар депоси ва бошқалар) ҳолларига йўл қўйиляпти. Монтаж ишларининг кечиктирилиши пардозлаш ишларини орқага суряпти.

Шу йилнинг фақат биринчи ярим йиллигида меҳнат унумдорлигини ўстириш плани 95,7 процентга бажарилди, холос. Ана шу муҳим кўрсаткич бўйича топшириқнинг бажарилмаслигига иш вақтининг кўплаб йўқотилиши (92 ишчи куни), кадрлар қўнимсизлиги сабаб бўляпти. Меҳнат унумдорлиги ва ўртача ойлик иш ҳақининг ўсиш суръатлари бир-бирига мувофиқ эмас. Натижада иш ҳақи фонди 87,7 минг сўм миқдорида ортиқча сарфланишига йўл қўйилган. Шу йилнинг тўққиз ойи мобайнида тегишли актлар билан тасдиқланмаган ишлар учун ортиқча пул (33,6 минг сўм) тўланган. Шунингдек, аккорд нарядлар бўйича мукофотлар (7,5 минг сўм) нотўғри ҳисобланган. Ёрдамчи ишларга ҳақ тўлаш тўққиз ойда белгиланган нормадан 40,1 минг сўмлик ортиқча бўлган.

Шунга ўхшаш нуқсонлар Тошкент политехника институти (капитал қурилиш бўйича проректори В. Сикестов) да ҳам аниқланди. Нефть ва газ факультети биносини фойдаланишга топшириш муддатлари чўзиб юборилятпи. Қурилиш-монтаж ишлари учун ажратилган 1150 минг сўмдан тўққиз ойда фақат 693 минг сўм ёки йиллик планнинг 44,4 проценти ўзлаштирилган. «Ташкентпиво» ишлаб чиқариш бирлашмасининг капитал қурилиш бўлимида (бошлиғи Р. Гарипов) 995 минг сўмдан 763 минг сўми, яъни 77 проценти ўзлаштирилган.

Айрим объектларда бажарилган ишларнинг сифати пастлиги, қурилиш муддатлари чўзиб юборилгани учун Октябрь район халқ контроли комитети 159-трестнинг 9-қурилиш бошқармаси бошлиғи Т. Ханга виговор эълон қилди. Смета-молия ҳисоблари йўли билан ажратилмайдиган давлат маблағлари ортиқча сарфлангани учун катта прораблар Г. Колесников ва Д. Тошпўлатовга танбеҳ берилди. Уларга пул жаримаси солинди.

ТАШВИШЛИ СИГНАЛ

ХЎЖАСИЗЛИККА ЧЕК ҚЎЙИЛСИН

Ўзбекистон энергетикаси жадал ривожланмоқда. Бугунги кунда унинг қуввати 9 миллион киловатт соатни ташкил этади. Йилдан-йилга электр энергияси истеъмолчиларининг сафи ҳам кенгайиб бормоқда. Улар йирик саноат корхоналари ва муассасалар, ташкилотлар ва турар жой биноларидир. Шуни ҳам айтиш керакки, истеъмолнинг суръати ошиб борган сари электр энергияси ишлаб чиқариш ҳам ўсиб бормоқда. Бу шароитда энергияни тежашга аҳамият бериш керак. КПСС Марказий Комитетининг ва хўжалик органларининг директив ҳужжатларида бу проблемага жуда катта аҳамият берилган.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Ю. В. Андропов КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1982 йил) Пленумида сўзлаган нутқида худди шу масала ҳақида гапирди. У «Ўлкалар, областлар ва республикаларда ташкил этилган ҳамда корхоналарда шу иш қандай йўлга қўйилганлигини контроллик қилиши лозим бўлган комиссияларнинг ишини активлаштириш керак»лигини таъкидлади.

Ана шундай комиссия аъзоларининг Тошкентдаги корхоналар ва турар жойларни текшириш рейди ўтказилди. Рейддан кўзда тутилган мақсад электр энергиясидан ноўрин фойдаланиш фактларини аниқлаш эди.

Комиссияга «Узгосэнергонадзор» корхонаси приборлар ремонти ҳисоби цехининг бошлиғи Асрол Исломов раҳбарлик қилди. Комиссия составида, шунингдек, инспектор Равиль Мулахмедов, «Узинформэнерго» ходимлари бор эди. Комиссия аъзолари Тошкент қурилиш Бош бошқармаси 159-қурилиш трестининг 9, 10 ва 22-участкаларида бўлишди.

10-қурилиш бошқармасида миноралн крандаги прожектор кундузи ўчирилмай қолдирилганлиги аниқланди. «ВКСМ—1000» пайвандлаш пости участкаларида трансформаторлар ишлаб турарди. Ишчи вагончаларини электр энергияси билан иситиш қатъий тақиқланган бўлишига қарамасдан, икки вагончада иситиш мосламалари ўрнатилган эди. Тақсимлаш мосламаларида эса истеъмол қилинган энергия ҳисоблаш асбоблари йўқ эди.

Худди шу ерда сув тўхтамай оқиб турарди. Билдирилган эътирозга участка прораби Абдураҳмонов «Агар кранни беркитиб қўйсак сув музлаб қолади», деб жавоб берди. Маълум бўлишича қурувчиларга деярли уч одим нари масофадаги кранни стекловата билан ўрагандан кўра, кранни очиб қўйиш қулайроқ экан. Ваҳоланки, сув кранга электр энергиясини ҳаракатга келтирувчи насос орқали берилади.

Энди ҳисобларга кўз ташлайлик. Бир соатда прожектор, пайвандлаш пости, сув узатиш ва иситиш мосламасида 16 киловатт энергия сарфланади. 8 иш соатида 100 киловатт-соатдан зиёд энергия йўқотилади. Бу фақат бир участкадаги аҳвол.

Комиссия 22 ва 9-қурилиш бошқармаларида бўлганида ҳам электр энергиясидан ноўрин фойдаланилаётганлиги фактини аниқлади. Бунинг устига электр энергиясидан ўзбошимчалик билан фойдаланилмоқда, бу ўта хавфлидир. Қўлда ясалган мосламаларга чўғи ўчмаган сигаретлар, гугурт ташлашмоқда. Тасодифан тушириб юборилган қўлқоп ёки газета тез ёниб кетиши ва катта ёнғинга сабаб бўлиши мумкин. 9-қурилиш бошқармасида электр энергиясини тарқатиш мосламаси ва пайвандлаш пости қулфлаб қўйилмаган. Ваҳоланки, қурилиш майдони яқинида аҳоли яшаётган уйлар бор. Бу жойга болалар кириб қолишлари, ўйинга берилиб кетиб, хавфга дучор бўлишлари мумкин.

«Узгосэнергонадзор» инспектори участкадаги мосламаларни муҳрлаб қўйди. Шунга қарамасдан орадан ярим соат ўтганидан кейин 10-қурилиш бошқармасидаги кран яна ишлай бошлади. Абдураҳмонов жавобгарликни ўз бўйнига олиб муҳрларни бузиб ташлаш ва қурилишни давом эттиришни буюрган. Бу раҳбар учун ўзбилармончилик қимматга тушса керак.

Шунга қарамасдан факт фактлигича қолади. Бу участкаларда хўжасизлик ва исрофгарчилик мавжуд. Шунингдек трестда тежамкорлик топшириқлари бажарилишига қатъий амал қилишга аҳамият берилмаяпти.

159-қурилиш трести партия ва касаба союз ташкилотлари ишлаб чиқилган тадбирларнинг реализация қилишни назоратга олишлари, тарбия ишларини кучайтиришлари лозим. Ана шунда ҳар куни ҳар бир ишчи коллективида электр энергиясини тежаш одат бўлиб қолади.

Г. ФЕДОРОВА.

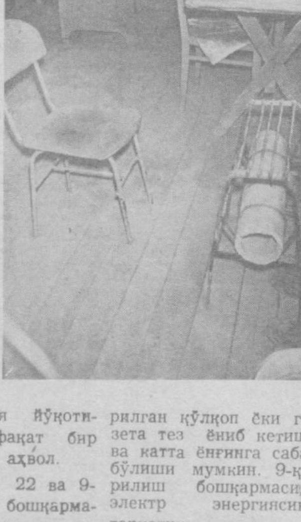

СУРАТЛАРДА: ишчи вагончаси шундай иситилмоқда; сув кечаю кундуз оқиб турибди.

РАССОМ ШАРҲИ

145 ва 69-мактабларнинг ошхоналарида ўриндиқлар етишмайди.

3-нон-булка ишлаб чиқариши омборида савдо ташкилотлари қайтариб юборган 9 тонна қотган нон бир йилдан бери ётибди.

С. Златин расмлари.

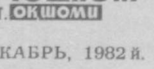

80 Ғайратий

Бугун республикамиз жамоатчилиги Ўзбекистон ССР халқ шоири Ғайратий туғилган куннинг 80 йиллигини тантанали нишонлайди.

Ўзбек совет адабиётининг туғилиши ва ривожига Ғайратий ўзининг муҳим ҳиссасини қўша олган ижодкорлардан биридир. Қуйидаги мисралар унинг ижодининг бош йўналиши, моҳияти ва пафосини ифодалайди:

Қалбингда вулқон
каби ёнди исён олови,
Сан истадинг
шамширдай бўлсин
ғоя—тафаккур,
Сан истадинг
порласин, эрк,
адолат ялови...

Шамширдай бўлсин ғоя...

Ғайратий ижод майдонига 20-йиллар бошида халқимиз ҳаётида энг қизғин онлар— революцион ўзгаришлар юз берган даврда, мафкура соҳасида синфий ва ғоявий кураш кескинлашган пайтда кириб келди ва илк шеърлари билан янги ҳаётни, янги тузумни, социалистик ўзгаришларни, Октябрь идеалларини имон билан, эътиқод ва самимият билан куйлаб, совет адабиёти байроғини баланд кўтарди. У устозлари Ҳамза ва С. Айнийлар изидан бориб, кўтаринки ва жанговар руҳдаги асарлар яратиб, социалистик ҳаёт қурилишига ҳалақит берган синфий ва ғоявий душманларимизни кескин фош этиб, совет адабиётининг ғоявий қудратининг ошиши ва адабий жараённинг ривожига жиддий ҳисса қўшди. У ўша суронли ва сурурли йилларда ишчи шоир, комсомол шоир сифатида шуҳрат қозонди. Ҳ. Олимжон 1929 йил 13 августда «Қизил Ўзбекистон» газетасида эълон қилган «Ҳозирги адабиётда Ғайратий» деган мақоласида «Бизча, Ғайратийнинг энг яхши фазилати соғлом мафкурали бўлишга интилишидир. Ул ҳамма ёшларимизни романтизм, сентиментализм каби оқимлардан қочишга ва ҳаёт тўлқинлари қучоғида тарбияланишга чақирди», деб ёзди. 1934 йилда Ғайратийнинг рус тилида Москвада «Избранное» китоби босилиб чиқади ва Бутуниттифоқ совет ёзувчиларининг Биринчи съезди кунлари китоблар кўргазмасига қўйилади. Шу тўпламга ёзилган кириш сўзда «Ғайратий ижоди, комсомол ва Шарқ ёшлари шоирининг ижоди — ғолибона маданий революциянинг Шарқдаги янги далилидир», дейилади.

Ғайратийнинг биринчи шеърий тўплами «Эрк товуши» (1927) ва навбатдагиси «Яшаш тароналари» (1928) китобига назар ташласак, шоирнинг революция оҳангини, эрк маршини, янги ҳаёт қурилиши куйини, озод меҳнат кишиси қалбидаги шодлик ва сурур руҳини шеърга кўчиришга урингинлигини англашимиз мумкин. Шоирнинг «Ғалаба марши», «Қўшчи ашуласи», «Мен эрк қизи», «Ишчи ашуласи» каби шеърлари руҳида даврнинг ғолибона оҳанги ётади. Шуни айтиш керакки, ўша сурурли даврнинг ўзи пролетар шоирлар, ёзувчилар асарларида (М. Герасимов, И. Садофьев, В. Криллов, А. Гастев каби) романтика, патетикани, публицистик пафосни, тарғибот-ташв и қ и йликни келтириб чиқарганди ва бу фазилатлар ўша давр учун ижобий ҳодиса эди. Бундай фазилатлар ўзбек шоирлари, жумладан Ғайратий учун ҳам хос эди. Ғайратий кейин А. Безименский, А. Жаров, М. Светлов, И. Уткин, В. Саянов каби комсомол шоирлардан ўрганиб, улар асарларига ҳамоҳанг шеърлар ёзди.

Ғайратийнинг миллатчиларнинг чиркин мафкурасини зўр журъат билан фош қилувчи «Тузалган ўлкага», «Синглимга», «Эркин синглимга», «Эй, қалам», «Шоир», «Кўпиклар», «Менинг туйғуларим» каби шеърлари ўзбек шеърияти тарихида ўз қимматига эга ғоявий ўткир асарлардир. Буларда Ғайратий икки типдаги шоир образини яратади: бири тарих ҳукми туфайли ўлимга маҳкум этилган синф куйчилари образи. Уларнинг «синиқ созидан синиқ куй» чиқади, «афсоналардан маъни тўқиган» бу шоирларнинг «хубобдек тилагининг бари пучдир». Иккинчи типдаги шоир эса янги, социалистик жаҳоннинг оташин куйчиси, жанговар курашчисидир. У ўз бахтини революция берган улуғ неъматларда, меҳнаткаш халқнинг янги ҳаётни қуриш йўлидаги меҳнат ва курашида кўради. Бу шоирнинг «порлоқ умидлари кулиб турганлиги» учун унинг «қувноқ руҳи қайғу-алам, ҳасратлар»дан мутлақо узоқдир. Социализм даврининг шоири ҳақиқатгўй, жанговар, илғор, сиёсий ўткир, ғоявий юксак, халққа ва ҳаётга яқин, порлоқ эртанги кунга умид билан боқувчи бўлиши керак.

Ғайратий адабиётда ишчилар ҳаёти, янги, озод меҳнатнинг оташин куйчиси сифатида ҳам шуҳрат топганди. У ҳатто ишчилар ҳаётини пухтароқ ўрганиш мақсадида Ташсельмаш заводига бориб ишлади ҳам. Бу ерда янги ҳаёт барпо этаётган ишчиларни —тайёр қаҳрамонларни кўриб қувонди. Ғайратий ҳаётнинг шу тайёр қаҳрамонларини шеъриятга олиб киришга уринди. «Темп» китобида даврнинг тезкорлик суръатини ифодалайди. «Ишчи хати», «Олов танлар», «Зарбдор қиз», «Роҳатой» каби тўпламлар ва поэмаларида халқ, жамият миқёсида ўйловчи янги одамлар образини чизишга интилади. Ғайратийнинг «Онамга хат» поэмаси (1933) шоирга катта шуҳрат келтирди. Шоир энди халқаро мавзуга қўл урди. Тўхташ тақдири орқали уйғур халқининг оғир ҳаётини ёритди. Тўхташнинг саргузашти, совет мамлакатига келиб топган бахтини кўрсатиш жараёнида бевосита Октябрь берган эрк ва бахтиёр турмушни улуғлайди, социалистик тузумнинг инсонпарвар, адолатли тузум эканлигини кўрсатади.

Ғайратий кейин «Жинаста» деган поэмасини ёзди. Бунда аёл тақдиридаги бурилишларни кўрсатди.

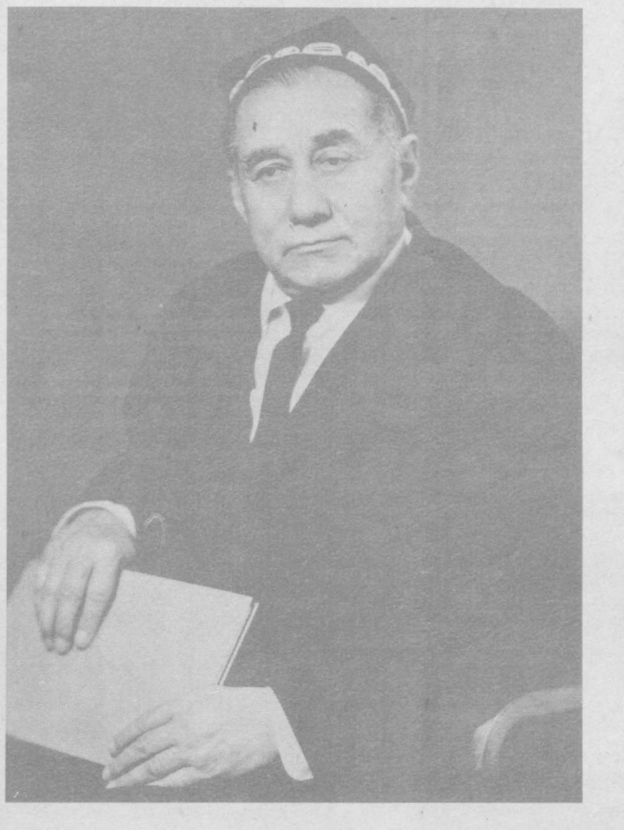

Ғайратий тарихий шахслар ҳаёти мисолида халқ тақдиридаги ўзгаришлар ва даврнинг илғор фикрларини беришга ҳаракат қилди. Завқий, Фурқат, Ҳамза тўғрисида поэма ва бадеалар ёзди. «Ғурбатда Фурқат» поэмасида шоир Фурқатнинг руҳий оламини теран тадқиқ қилади, бунда ҳам «эркдан маҳрумларни», «эрк учун қўзғалган жонлар»ни кўрсатади. Фурқат баҳонасида шоир она Ватанга бўлган оташин муҳаббатини ифодалайди. Ғайратий поэмада Фурқатнинг севгилиси, Қамар, улар йўлида ғов бўлган Фаррух образларини чиройли чизади, достон чуқур лирик ва ўткир драматик пардада ёзилган.

Ғайратий «Бизнинг Ҳамза» номли бадеасида Ҳамза образини тарихий фактлар, ўзининг шахсий кузатишлари орқали гавдалантиришга интилади. У Ҳамзани ўзининг устози деб биларди, у билан учрашган, суҳбатлашган, маслаҳатлар олганди. Шунинг учун мазкур асарида ёшларга Ҳамзани ўзи қандай тушунган бўлса, конкрет воқеалар, ҳаётий деталлар воситасида, унинг сиймосини чизиб беради.

Ғайратий 20-йиллардан бошлаб прозага ҳам тез-тез қўл уриб келган, умрининг охирларида ёшларга мўлжаллаб кўпгина ҳикоя, қиссалар ижод қилди. Бари бир у ўша 20-йилларда ёзган «Қутилиш», «Хатлар», «Хатар» каби ҳикоя ва повестларида ҳам янги ҳаётнинг мардона юришини акс эттирди.

Ғайратий ҳар доим фаол, изланувчи қаҳрамонлар образини чизишга уринди. «Узоқдаги ёр» повестидаги Нафиса ҳам шу жиҳати билан қимматли. Ғайратий умрининг сўнгги йилларида ёзган қисса, ҳикоя ва айниқса шеърларида 20—30-йилларда рўёбга чиқара олмаган орзусини—муҳаббат мавзуини талқин қилишга эътибор берди. «Ўша вақтлари муҳим гаплар меҳнатни улуғлаш, ижтимоий-сиёсий воқеликни акс эттиришдан иборат эди, муҳаббат билан боғлашга диққат қилинмасди», деганди Ғайратийнинг ўзи. Унинг Фузулийга татаббу қилиб ёзган «Ёзмиш» ғазали, шунингдек «Орзу билан», «Кам-кам» каби мухаммас ва ғазаллари туйғуларининг жўшқинлиги ва фикрларининг теранлиги билан кишини ром қилади.

Ғайратий ижодининг бошидан то умрининг охиригача ҳаётнинг катта ва тўғри йўлидан — партия ва халқ юрган йўлдан юрди, у билан бирга қадам ташлади, борлиғини шу халқнинг ва коммунистик партиямизнинг мақсад ва ғоясини куйлашга сафарбар этди. Шу билан у адабиётимиздан ўзига муносиб ўрин, обрў топди:

Кўчаларда узоқ
кездим ва адашмадим,
Мақсад сари
интилдиму, лекин
шошмадим.
Бир замонлар қўшиқ
айтиб ол байроқ ушлаб,
Ўтиб кетдим
кўчалардан зўр қадам
ташлаб.
Сендан ўтдим, узоқ
кетдим, толмадим,
чопдим,
Ҳаёт йўли етаклади,
бахтимни топдим.

С. МАМАЖОНОВ.

ҚАРДОШЛИК ВА ДЎСТЛИК КУЙЧИСИ

1930 йилларда ўзбек совет адабиётида Ғайратийнинг «Онамга хат», «Жинаста», 50-йилларда эса «Қадрдон Фурқат» достонлари юзага келди. Жафокаш уйғурларнинг озодлик ҳаракатларига, тилакларига, интилишларига совет халқларининг, шу жумладан, ўзбек халқининг тилакдошлиги, хайрихоҳлигини ифодаладиди.

1958 йил куз ойлари. Навоий театри ва унинг олди байрамдагидек безатилган. Театр биноси ва унинг атрофида одамлар гавжум. Улар орасида дунёнинг барча қитъаларидан келган турли халқларнинг адиблари бор. Адиблар ўзаро суҳбатлашиб, бирбирлари билан танишиб, дўстлашиб, бирбирларининг ён дафтарларига дўстлик, ҳамжиҳатлик бахш этган севинчлардан хотира ёзаяптилар. Шу орада реалистик уйғур прозасининг асосчиси, драматург Зунун Қодирий мени ёнига чақириб Ғайратий билан таништиришимни илтимос қилди.

З. Қодирийни Ғайратий ёнига бошлаб бордим. Зунун Қодирий ўн қўлини кўксига олдида, «Салом, оға!» деб танишди.

— Сиз, уйғур шоирлари ёзувчиларининг, шу жумладан, менинг ҳам устозим, ҳам оғам бўласиз, сизни кўрмоқ орзум бор эди!—деди Зунун Қодирий чексиз севиниб. Ғайратий ҳайратга чўмган ҳолда:

— Мен қандай устозингиз, оғангиз бўламан, энди кўришаяпмиз-ку?— деди.

— «Онамга хат» ва «Жинаста» достонларининг муаллифи Сизми?

— Ҳа, мен.

— Ўша достонларингизнинг ўзи, Сизнинг менга ва ҳозирги барча уйғур қаламкашларига устозлигингизнинг, оғалигингизнинг шоҳиди-да, ахир. Шу достонларингизни ўқиб онгимизга онг, фикримизга фикр қўшганмиз. Мазкур достонларингиздан нечоғли таъсирланганлигимни айтиб беришга сўз бисотим етмайди. Уйғур меҳнаткашларининг, ёзувчиларининг Ҳамзага, Сизга, Абдулла Қодирийга, Ғафур Ғуломга, Ойбекка ва бошқа ўзбек адибларига меҳру муҳаббати, ҳурмати, ихлоси бепоёндир.

— Бу меҳру муҳаббат ва ҳурматларингиз учун минг ташаккур! — Ғайратий шундай деб З. Қодирий билан бирдан қучоқлашиб кетди.

— Оға, Сиз уйғурмисиз? — деб сўраб қолди З. Қодирий.

— Йўқ, ўзбекман! — деди табассум билан Ғайратий.

— Шарқий Туркистонга борганмисиз?

— Йўқ, бормаганман.

— Ундай бўлса, Қашқар ҳаётини қаёқдан биласиз?

— Иккита манба орқали биламан,—Ғайратий шундай деб фонтан олдида ўтирдида, «Онамга хат», «Жинаста» достонларининг рўёбга чиқишидаги негизларни айтиб бера бошлади. Биз мароқ билан тингладик.

Ғайратий боягина эслатган иккита манбани бирма-бир тушунтира бошлади. Биринчидан, Ғайратий ўз онасидан ёш айрилиб қолганидан сўнг, уни тарбиялаб вояга етказган аёл уйғур, эканлигини, ундан уйғурларнинг ўзига хос миллий хусусиятларини ўрганганлигини таъкидлади. Айниқса, «Онамга хат»нинг бош қаҳрамони Тўхташнинг прототипи борлигини уқтирди. Сўнгра «Жинаста»даги воқеанинг ҳам ҳақиқатан бўлиб ўтганлигини баён қилиб, кишиларнинг ўзи билан қурган суҳбатларда янада аниқроқ англаганлигини айтиб берди. Ниҳоят ўша достонларнинг ғоявий замирига Коммунистик партиянинг адабиёт ва санъат тўғрисида чиқарган қарорлари мос бўлганлигини, бинобарин шоир қалбининг интернационализм руҳи самараси ўлароқ бу достонлар яратилганлигини таъкидлади. Сўзининг охирида «Қадрдон Фурқат» номли достон ёзаётганини, бунда ҳам дўстлик, интернационализм талқин қилинганлигини айтди.

Хулоса қилиб айтганда, Ғайратий ижодида уйғурлар ҳаёти асосида яратилган асарларнинг уйғур меҳнат к а ш л а р и г а, унинг ёш қалам аҳлига кўрсатган таъсири беқиёсдир. Бу достонлар уйғур жафокашларининг зулм, зулматга ва истибдод тузумига қарши нафрат оловининг гуркираб ёнишига туртки бўлди. Дўстлик, қардошликни жўшиб куйлаган Ғайратий уйғур халқининг қалбида ҳам абадий яшайди, фарзандларининг энг азиз устози, энг яқин дўсти бўлиб қолади.

Рўзи ҚОДИРИЙ.

ҒАЙРАТИЙ МАКТАБИ

Адабиёт олами — олий даргоҳ. Бу даргоҳни муқаддас билиб, очиқ кўнгил билан меҳнат қилиб, изланишга бел боғлаганларни у ҳам ардоқлайди, мангуга ўз қарorгоҳидан жой беради. Номини зар ҳарфлар билан кўксига ёзади.

Шоирнинг таржимаи ҳоли шеърларига кўчган бўлади, дейишади. Дарҳақиқат, шундай. Ғайратий китобларини варақлаб, гўё Улуғ Октябрь инқилоби босиб ўтган йўллардан қайта юргандай бўламиз. Яхлит қилиб айтганда, шоир Ғайратий инқилоб шоири, Октябрни куйлаган шоир эди. Ўз асри садосини яхши пайқаган, бу садодан шеър ярата олган эди у.

Қуёш бўлиб Ленин
яратди баҳор,
Асрлар орзуси, чин
ҳаёт йўлин.
Ленинни деганлар
бўлди бахтиёр,
Яшнади мангуга
бахтиёр кўнгли,

дея у баралла овоз билан куйлади.

Устоз Ғафур Ғулом шоир Ғайратийни ўта ҳурмат қилар эдилар:

Бизнинг шоир
Ғайратий
Булбул бўлиб
сайради,

деб ҳар кўрганларида бошқача илтифот билан кўришар эдилар.

Ғайратий меҳрибон муаллим, ғамхўр падар ҳам эдилар. У киши раҳбарлик қилган Островский номидаги шаҳар пионерлар саройига мен ҳам қатнаганман.

У тўгаракда Эркин Воҳидов, Хайриддин Салоҳ, Юсуф Шомансур, Тўлқин, Анвар Эшонов, Тўлқин Илҳом, Карим Раҳим, Тамилла Қосимова, Матлуба Исломова, Анвар Юсупов, Анвар Исроилов кабилар билан бирга Ғайратий сабоғини олганмиз.

Ўша вақтларда устоз Ғайратий оташин революционер шоир Ҳамза ҳақида китоб ёзаётган эдилар. Ҳар машғулотда янги бир боб ўқиб берар ва бизга меҳр билан нигоҳ қадаб:

— Болаларим, фикр қилинглар!— дер эдилар.

Биз эса фикр билдириш ўрнига яна янги боб эшитишни орзиқиб кутардик.

Устоз Ғайратий у даврларда «Муштум» журналида ишлардилар.

Бир куни:

—Қани, ким «Муштум»га шеър ёзади,—дедилар. Кейинги машғулотда Эркин Воҳидов «Собиржоннинг туфлиси» деган шеър ёзиб келди. Ҳали-ҳали шундай мисралар ёдимда:

«Ипим-чи, тарвуз
пўчоқ
Судраб юради
ҳар чоқ.

Ботинкаю, ботинка.
Ахир қуриди тинка!

Ҳаваскорни рағбатлантириш, ўз кучига ишонч туғдириш учун устоз ушбу шеърни 1951 йили «Муштум»да босиб чиқардилар.

Машҳур ёзувчимиз Абдулла Қодирий ва унинг «Ўтган кунлар» романи ҳақида ҳам биринчи бўлиб бизга Ғайратий домла гапириб берганлар, тўғрироғи ушбу ажойиб романни бобма-боб ўқиб берганлар.

Мабодо адабиёт ишларимизда қаламкаш дўстларим, қолаверса мен ҳам бирор бир эътиборга лойиқ иш қилган бўлсак, бунда устозларимиз сабоғи, хусусан Ғайратий сабоғи ҳеч шубҳасиздир.

У киши бизга улуғ ижодкор халққа таяниб, мураббий партиямиз таълимотига таяниб ижод этишни, буюк Ленин даҳосидан доимо баҳраманд бўлишни қаттиқ таъкидлар эдилар.

Ғайратий мисралари ёркин келажак, ажойиб совет замонамизни куйлашга сафарбар этилган эди. У мангулик қўшиғидай ҳамиша жаранглаб тураверади.

САЙЁР.

Ижодкор ҳаётини саёҳатларсиз, дўстлар ва мухлислар билан учрашувларсиз тасаввур қилиб бўлмайди. Ғайратий ҳам республикамизнинг турли бурчакларига сафар қилар, улардан бой таассуротлар, янги ижодий режалар билан қайтар эди.

СУРАТЛАРДА: Ғайратий ўз қаламкаш дўстлари Назир Сафаров ва Уйғун билан Самарқанд обидаларини томоша қилмоқда; шоир Сўфизода ҳайкали ёнида; Ғайратий Москвада ўтказилган анжуманлардан бирида ўз шогирди Эркин Воҳидов билан суратга тушган эди.

ҒАЙРАТИЙ:

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ СОЛУР ДИЛЛАРГА ҲУЗУР»

РАЗЛИВДАГИ ЧАЙЛА

Шовуллайди, ўрмон бетиним,
Ойна каби мусаффо осмон.
Ҳатто қушлар ётоғида жим,
Қанот қоқмас, учмас хиромон.
Оқ қайиннинг барглари кумуш,
Қуёш нури ўйнар жилвагар.
Ильич танҳо. Чайлада зўр иш —
Бошлаганда бугун тонгсаҳар.
Тебранади вазмин буталар,
Чайла ҳоли, сокин табиат,
Дақиқалар оғир ўталар,
Ижод билан кечаркан фурсат
Бир чеккада ёнмоқда гулхан,
Алангага айланиб учқун.
Товланади шуълa гўзал — шан,
Исён ўти — кураш ва тўлқин...
Асрларнинг орзу нидоси,
Ҳал бўлмоқда овлоқ чайлада.
Ҳал бўлмоқда халқ муддаоси.
Ва келажак йироқ чайлада.
Ўз бахтини топсин мазлум халқ,—
Дея бизга ёзди зўр китоб.
Босган изи нурга бўлсин, ғарқ,
Деб атади: «Давлат, Инқилоб».

Бу китобда борар йўлимиз,
Умидимиз йўли муайян.
Ленин ўзи тутиб қўлимиз,
Бизлар билан бир жон ва бир тан.

Революция машъалин ёқиб,
Истиқболни кутади кўзи.
Зулматга ўт, нур, чақмоқ чақиб,
Ғалабага бошлади ўзи.

НАВОИЙГА

Кўзим қаросига эй улуғ устоз,
Мардум каби мангу қилгансан Ватан.
Шеърият кўкида сен баланд парвоз,
Зўр қуёш меҳридан яратдинг чаман.
Шу чаманда сени севган авлодинг,
Баҳраманд бўлдилар, тердилар гуллар.
Туну кун ҳамроҳинг қилурлар ёдинг,
Ўтаркан асрлар ва узоқ йиллар.
Сен ташриф этмаган ҳеч бир хона йўқ,
Бахтлар водийсида, шу кенг диёрда.
Торингга мен каби бир мастона йўқ,
Булбуллар мадҳингда оқшом, наҳорда.
Рубобинг йиғлатган алам-савдони,
Ҳайҳот тинглаб ўтди у мудҳиш замон.
Дардингга тополмай кетдинг давони
Қалбингни қийнади ҳасрат ва армон.
Сен қилган умид ва ўшал орзулар,
Бизнинг асримизда бўлди жилвагар.
Сенга завқ бахш этган ширин туйғулар,
Қиммат бисот бўлди бизларга қадар.
Шеърият, тафаккур, олтин сатрлар,
Қолажак биз учун ўтар асрлар.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Тошкент оқшоми солур
дилларга ҳузур,
Чорлайди қучоғига
фароғатли тун.
Кўнгил уйин ёритур
чироғларда нур,
Дилбар оқшом файзга
тўла ва тўкин.

Сайёра туркуми ерга тушгандай,
Ҳар кўча,
бурчакда товланур шуъла.
Гўё нур денгизи
ҳар ён жўшгандай,
Кенг шаҳар сийнаси юлдузга тўла.
Кўланка ўйнайди хиёбонларда,
Иш қизғин бошланган
ва тунги ҳаёт,
Қушлар ҳам мизғиган ошиёнларда,
Суқланиб боқади қоқмасдан
қанот.
Эсади сафоли туннинг шамоли,
Меҳр-ла очгандай
менга кенг қучоқ.
Эй, мафтун айлаган шаҳрим
жамоли,
Кетолмам бир умр бағрингдан
йироқ.

БИЗНИНГ ФОТО АРХИВИМИЗДАН

Ғайратий ўз қаламкаш дўстлари билан тез-тез учрашиб турар, улар билан ижодий учрашувларда бўларди.

СУРАТДА: Ғайратий, Ғафур Ғулом, Комил Яшин ва Шукрулло мухлислар даврасида.

ҒАЙРАТИЙ

ГОРЬКИЙ САБОҚЛАРИ

1934 йилнинг ёзи. Мен ҳам дўстларим қатори съездга делегат бўлиб пойтахтга борган эдим. 18 августда Москвадаги союзлар уйининг Колонна залида Бутуниттифоқ ёзувчиларининг Биринчи съезди ўртоқ А. А. Ждановнинг кириш сўзи билан очилиб, улуғ пролетар ёзувчиси М. Горькийга сўз берилди. Устоз Горький «Социалистик реализм ва совет ёзувчиларининг вазифалари» ҳақида доклад қилди.

Съезд давом этаётган кунларнинг бирида съездга тортиқ этган китобимни тақдим қилиш ниятида дўстим Ғафур Ғулом билан устоз Горький ҳузурида бўлдим. Шунда Горький Абулқосим Лоҳутий ва Алексей Сурков билан суҳбатлашиб ўтирган экан. Саломлашгач, одоб сақлаб бир чеккада ўтирдик. Бир оздан сўнг Лоҳутий бизнинг тилагимизни устоз Горькийга баён қилиб, бир даста китобни қўлимиздан олиб стол устига қўйди. Шунда Горький китобни варақлаб, кўз ташлади ва бизни тил, адабиёт, тарих ва бошқа фанларни пухта ўрганишга ва билимимизни кундалик ҳаётга боғлаб боришга чақирди. Шу билан бирга устоз бизга ўзимизга нисбатан талабчан бўлишимиз зарурлигини уқтирди. Кейин Ўзбекистондаги адабий ҳаракат ҳақида тўхтаб, бир иккита муҳим саволлар берди. Биз билганимизча жавоб бердик. Съезд кунларида устоз Горький хоҳ таниш, хоҳ нотаниш, зал фойесида, президиум ёнидаги тинч хоналарда учрашар, ижод ҳақида уларга самимий маслаҳатлар берар эди..

Съезднинг охирги кунларида Горький ўзи истиқомат қилиб ўтирган боққа бир қанча ёзувчиларни меҳмонга чақирди. Ўзбекистондан Садриддин Айний, Раҳмат Мажидий, Зиё Саид, Ойдин Собирова, Ғафур Ғулом ва мен бор эдик.

Горький боғи қуюқ арчазор ўрмон ичига жойлашган хушманзара, сафобахш бир жой экан. Боғ ўртасидан оқиб ўтган Москва дарёси боғ ҳуснига-ҳусн қўшиб турар эди. Боғнинг бир тарафидаги баланд бинода Горький истиқомат қилар экан.

Горький гулзор олдида ўтириб, боққа келган меҳмонлар билан самимий сўрашди, сўнгра боғ ва дарё сайрига таклиф этди.

Устоз Горький меҳмонлар билан икки соатча суҳбатлашиб ўтирди. Кейин катта залдаги дастурхонга таклиф қилди. Шу куни Горький боғида сайр этиб, меҳмон бўлиб, тонгни ўша гўзал ўрмонда кутиб олдик.

1968 йил.

Редактор
Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 28/XII да **Тоска.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 28/XII да **Аризасига кўра.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 27, 28/XII да **Қиёфалар ёки «занжир»** (премьера, билетлар сотилган, 19.00).

КИНО

27 ДЕКАБРДА

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«КУНЕРМАГАЧА ТЕЗЮРАР ПОЕЗД» — **С. Раҳимов номли.**

«ШАРҚДА ШУНДАЙ САХИЙ ШАҲАР БОР» — **Қозоғистон.**

«СЕВАМАН СЕНИ, МЕНИНГ РОССИЯМ!» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли.**

«ХАВФЛИ ИШҚИБОЗЛИК» — **Искра.**

«АСЛИДА КИМ АЙБДОР» — **Кўкча.**

«АГАР ЕНГИН ЮЗ БЕРСА-ЧИ?» — **Кўкча.**

«ГУГУРТ» — **Пионер.**

«ВАСЯ ҚОИДАГА ҚАНДАЙ АМАЛ ҚИЛДИ?» — **Тинчлик.**

«ЕНГИН ТЎҒРИСИДА РЕПОРТАЖ» — **Москва.**

«ТЕРГОВ ВАҚТИ 5 МИНУТ» — **Дружба.**

«ИНСОНЛАР ФАРОВОНЛИГИ УЧУН» — **Фестиваль.**

«ЎЗБЕКИСТОН ҚЎШИҒИМ МЕНИНГ» — **Мир.**

«ЕНГИН — БЕПАРВОЛИК ОҚИБАТИ» — **ВЛКСМ 30 йиллиги номли.**

«БУЗИЛМАС ИТТИФОҚ» — **Восток.**

«ХАВФЛИ ЎЙИН» — **Восток.**

«ЕШЛИК» — **Ҳамза номли.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ЭКИПАЖ» — **Санъат саройи** (телефон 44-21-74), **Нукус** (18.30, 21.00, телефон 46-70-69).

«МОСКВА КЎЗ ЁШЛАРИГА ИШОНМАЙДИ» — **Санъат саройи** (кичик зал, 17, 19.30, телефон 44-21-74).

«ШАНТАЖ» — **Чайка** (жуфт соатларда, телефон 77-06-20), **Москва** (тоқ соатларда, телефон 33-05-01).

«ҚАДИМИЙ ОҲАНГЛАРДА» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 78-47-25), **Искра** (18, 19.45, телефон 39-14-59).

«ҚАНДАЙДИР ЎЗГА АЕЛ» — **Восток** (жуфт соатларда, телефон 91-14-61).

«ШАХСИЙ ҲИСОБ-КИТОБ» — **Ҳамза номли** (жуфт соатларда, телефон 91-10.51), **Тинчлик** (жуфт соатларда, телефон 53-86-07).

«БОЖХОНА» — **ВЛКСМ 30 йиллиги номли** (жуфт соатларда, телефон 33-44-52).

«СЕН МЕНИНГ ҚЎШИҒИМСАН...»

Ҳаётимизни музикасиз тасаввур этиб бўлмайди. Айниқса, байрам кунлари, оилавий тантаналар музикасиз ўтмайди. Музиканинг ажойиб хусусияти бор — у кайфиятимизни кўтаради.

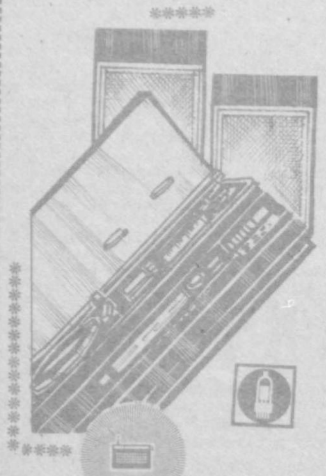

Ватанимизда ишлаб чиқарилаётган радио аппаратуралари ўртасида шоирона **«Мелодия—103 В-стерео»** деб номланган электрофон айниқса шуҳрат қозонган. Ушбу биринчи класс электрофони ҳар хил форматдаги пластинкаларга ёзилган моно ва стерео ёзувларни қўйиб эшитиш, ташқи магнитофон ёрдамида музикани ёзиб олиш ва қайта эшиттириш, уй ёки кўчма радиоприёмникларнинг программаларини тинглаш учун мўлжалланган.

«Лидер-206-стерео» кўчма электрофонининг энг муҳим хусусиятларидан бири у ўзгарувчан ток тармоғи ёрдамида ҳам, батареялар билан ҳам ишлайверади. Уни бемалол кўтариб юриш мумкин — вазни атиги 8 килограмм.

Уйингиздаги радиоаппаратларингизга кучайтириб берувчи мослама керак бўлса **«Трембита-002»** мосламасига эътибор беришингизни таклиф этамиз. Бу мослама пухта ишланган бўлиб, тиниқ, кучли овозга эга. Кучайтирувчи мосламани микрофонларга, электр гитараларга, стерео телефонларга, магнитофонларга улаш мумкин.

Биз юқорида айтиб ўтган радиотоварларни

«ТАШКУЛЬТТОРГ» МАГАЗИНЛАРИДАН СОТИБ ОЛИШИНГИЗ МУМКИН.

Савдо ташкилотларининг раҳбарлари ДИҚҚАТИГА!

«УЗКУЛЬТТОРГ» РЕСПУБЛИКА БАЗАСИДА

«Мелодия—103 В-стерео» электрофони, «Лидер-206-стерео» электрофони, «Трембита—002» стерео овозни кучайтириш мосламаси мавжуд.

«УЗКУЛЬТТОРГ» РЕСПУБЛИКА БАЗАСИ.

«Союзторгреклама» Бутуниттифоқ бирлашмасининг Ўзбекистон агентлиги.

М. Қориёқубов номидаги ўзбек давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

30 ДЕКАБРЬ СОАТ 19.00 ДА

М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ

«ГЎЗАЛ» АНСАМБЛИНИНГ БАЙРАМ КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист

ОЛМАХОН ҲАЙИТОВА

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ва Қорақалпоғистон АССР халқ артисти

ГУЛШОД ОТАБОЕВА

Тошкент область Ленин комсомоли мукофотининг лауреати

ОЛИМЖОН ОРИФЖОНОВ

Солистлар: Нуриддин ҲАЙДАРОВ, Бахтиёр ТЎЛАГАНОВ, Гулчеҳра ИСМОИЛОВА, Гулнора ОДИЛОВА, Тоштемир ТОҲИРОВ, Доно ШОРАҲМЕДОВА, Саттор ИСЛОМОВ, Каримжон ФАЙЗИЕВ ва бошқалар.

ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

ПРОГРАММАНИ — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Отамурод БЕКЖОНОВ олиб боради.

«ГЎЗАЛ» ансамблининг бадиий раҳбари — Олмахон ҲАЙИТОВА.

Музика раҳбари — Шавкат МУҲАМЕДОВ.

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

1—10 ЯНВАРЬ КУНЛАРИ

МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИНИНГ ҚИШКИ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА

ҚОРБОБО, ҚОРҚИЗ ВА БОШҚА ЭРТАК ҚАҲРАМОНЛАРИ ИШТИРОКИДА

«СЕҲРЛИ КЎЛ»

ЯНГИ ЙИЛ ЦИРК ТОМОШАЛАРИ

ТОМОШАЛАР СОАТ 10, 12, 14.00да БОШЛАНАДИ.

ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТЛАРИ, ИНТЕРНАТЛАР, МАКТАБГАЧА ТАРБИЯ МУАССАСАЛАРИ ВА БОЛАЛАР УЙЛАРИГА БИЛЕТЛАР ПУЛ ЎТКАЗИШ ЙЎЛИ БИЛАН СОТИЛАДИ.

Касса ҳар куни соат 10.00 дан 20.00 гача ишлайди.

КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЕЛИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНМОҚДА.

46-03-12, 46-70-31, 55-62-27, 55-65-22 телефон номерлари бўйича справкалар олиш мумкин.

ЯНГИ ЙИЛ СОВҒАЛАРИ

Янги йил. Янги йилни кутиш туфайли олам-олам хотирада қоладиган қувончли дамлар, эсдаликлар янада бойийди!

Совға — Янги йил ҳадяларидан бири ҳисобланади. Ҳар бир киши бу йил қандай совға олар экан? Ҳозирча бу сир. Совғалар танланяпти ва тайёрланяпти.

СИЗГА СОВҒА ТАНЛАШИНГИЗДА «ТОШКЕНТ» САВДО ФИРМАСИ ЁРДАМ КЎРСАТИШГА ТАЙЁР

Биллур, чинни, кумуш қошиқлар, мева, конфет, печенье соладиган идишлар ва гулдонлар яхши совға бўлиши мумкин. Уларнинг шакллари, сайқалларининг ялтироқлиги, қирралари бири биридан гўзал. Салатдонлар, стаканлар, қадаҳлар, кружкалар ҳам чиройли. Биллур идишлар эса чет элларда ҳамда Тошкент, Володарск, Никольск, Саратовда тайёрланган бўлиб, Янги йил дастурхонига ярашиб тушади.

Эҳтимол Сиз соат совға қилмоқчи бўлсангиз керак? Шундай экан, бу совға айни муддао.

«ТОШКЕНТ» САВДО ФИРМАСИ МАГАЗИНЛАРИГА ТАШРИФ БУЮРИНГ. У ерда сизга шакли ва катта-кичиклиги турли хил бўлган стол ва осма (доира, квадрат шаклидаги, квадрат асосида айлана миллар ўрнатилган), металл ва ёғоч корпусли соатларни тавсия этишади.

Атир-упа совға қилиш ҳам анъаналардан бири. Хушбўй, чиройли безатилган атир-упалар кўпчиликка маъқул бўлади.

Атир танлашда шуни унутмаслик керакки, баъзи бир аёллар нафис хушбўй атирларни, бошқалари эса ўткир ҳидли атирларни ёқтиришади.

СИЗЛАРНИ УПА-ЭЛИКЛАР СОТИЛАДИГАН СЕКЦИЯГА ТАКЛИФ ЭТАМИЗ.

Магазин пештахталарида «Подарочние», «Белое золото», «Торжество», «Лола» (Тошкент), «Подарок из Николаева», «Привет с Юга» (Николаев), «Комплимент» (Рига) номли қутичага жойланган совғалар, атир ва лаб бўёғидан иборат «Нежность» атир-упа набори, «Роза ветров», «Голубие цвети», «Улибка» (Ленинград), «Малахитовая шкатулка», «Красная Москва» (Москва), «Диориссимо», «Фа-де-фа» (Франция) атирлари сотувга қўйилган. Бу ердан компактли ва қутичага жойланган турли хил рангдаги упаларни, 20 хил тусдаги лаб бўёқларни ҳам харид қилиш мумкин.

МАГАЗИНЛАР АДРЕСИНИ МАЪЛУМ ҚИЛАМИЗ:

8-«ПОДАРКИ» — Халқлар дўстлиги проспекти, Олмазор массиви, 6—7-уй.

12-«ПОДАРКИ» — Халқлар дўстлиги проспекти, 5-квартал, 5-уй.

16-«ПОДАРКИ» — Луначарское шоссеси, 123-уй.

«ТОШКЕНТ» САВДО ФИРМАСИ.

ҚОҒОЗГА—ИККИНЧИ ҲАЁТ

Мамлакатимиз — жаҳонда халқи энг кўп китоб ўқийдиган мамлакат ҳисобланади.

Газеталар, журналлар, китоблар, брошюралар миллионлаб нусхаларда босиб чиқарилади. Бунинг учун жуда кўплаб қоғоз сарф бўлади.

Қоғоз қаердан келади? Албатта, ўрмондан келиши ҳаммага маълум!

Ўрмонзорларни асраш — бизнинг вазифамиз! Бир туп дарахтни ўстириш учун 50-80 йил кераклигини биласизми?

ҲУРМАТЛИ ЎРТОҚЛАР!

Сиз томондан тўпланган миллион тонналаб макулатуралар эни 100 метрлик, узунлиги Москвадан то Ленинградгача бўлган саҳндаги ўрмонзорни кесишдан сақлаб қолади! Бир тонна макулатура 4 кубометр ёғочни, 1000 киловатт-электр энергиясини, 200 кубометр сувни тежаш имконини беради!

Агар уйингизда эскирган, нозарур газеталар, брошюралар, журналлар йиғилиб қолган бўлса, — уларни ташлаб юборишга ошиқманг. Макулатураларни шаҳримизнинг ҳар бир районида ишлаб турган қабул пунктлари — магазинларига топширинг. Сиз макулатурани топшириб, аҳоли кўп талаб қиладиган товарларни олишингиз мумкин.

Сиз қанчалик кўп макулатура топширсангиз, газета, журнал, китоб, дарсликлар шунча кўп босиб чиқарилади.

ҚАБУЛ ПУНКТЛАРИ МАГАЗИНЛАРИНИНГ АДРЕСЛАРИ:

1— Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли проспект, Марказ — 15;

2— Форобий кўчаси, Чиғатой дарвоза маҳалласи (38, 100«э», 76, 104, 120-автобусларнинг «Чиғатой дарвоза» бекати).

3— Қўйлиқ бозори (7, 52, 68-автобусларнинг «Қўйлиқ бозори» бекати).

4— «Ташавтомаш» массиви (1, 16-автобусларнинг «Тошкент трактор заводи» бекати).

5 — Уйғур кўчаси (Кўкча колхоз бозори).

6— Янгиобод массиви.

7— Юнусобод массиви, Б—1 (8, 60, 72-автобуслар; 25, 28, 29-трамвайларнинг «Колхоз бозори» бекати).

8— Фарҳод ярмаркаси.

9— Зиё Саид кўчаси (8-трамвай, 34, 64, 83-автобусларнинг «Гулзор» бекати).

10— 1/3-Қорақамиш массиви (37, 56, 65«э», 59-автобуслар; 27-трамвайнинг сўнгги бекати).

11— 2/4 Қорақамиш массиви (37, 56, 59, 65«э»-автобусларнинг сўнгги бекати).

12— Физкультурная кўчаси (Тўқимачилик комбинати қаршисида).

13— Чилонзор массиви, 24-квартал, 63-уй, 62-квартира.

14— Чилонзор массиви, 18-квартал, 10«а»-уй, 1-квартира.

15— Чилонзор массиви, 1-квартал, 1-уй.

16— Чилонзор массиви, 12-квартал, 23-уй, 39-квартира (2, 23, 41, 54, 75, 79-автобуслар; 4, 9, 19-трамвайларнинг «Фарҳод бозори» бекати).

17— Чилонзор массиви, 24-квартал, 15-уй, 24-квартира (4, 9, 19-трамвайларнинг «Москва» кафеси» бекати).

18— Спутник массиви, Марказ—3, 5-уй.

19— Ж. Обидова кўчаси (19-автобус; 2, 16-трамвайларнинг «Бодомзор» бекати).

20— Олой бозори.

21— Чилонзор массиви, 20-квартал, С. Сегизбоев кўчаси (29, 50, 78-автобусларнинг «Д—19 квартали» бекати).

22— Циолковский кўчаси (Касб касалликлари институти қаршисида).

23— ТошМИ массиви (10, 28, 34-автобусларнинг сўнгги бекати).

24 — Мирсолиҳов кўчаси, 19-уй.

25 — Бирлашган кўчаси, автостанция.

26— М. Горький проспекти (17, 71-автобуслар, 13, 22-трамвайларнинг «Трамвай-троллейбус депоси» бекати).

27— Юнусобод массиви, А—3.

28— Первомайск колхоз бозори.

29— Строительная кўчаси, 38-уй.

30— 1/4-Қорақамиш массиви (колхоз бозори).

31— 2-Қўйлиқ массиви, Савдо маркази.

32— Луначарский шоссеси, 301-уй.

33— Морозов кўчаси, кабель заводи бозори.

34 — Улуғбек посёлкаси, ядро физикаси институти.

35— У. Юсупов кўчаси (10, 23, 27-трамвайларнинг «Лабзак» бекати).

36— Октябрь массиви, Ибрат кўчаси (64-автобус, 8-трамвайнинг «Поликлиника» бекати).

37— 2-Қорасув массиви (89, 63-автобусларнинг 2-Қорасув» бекати).

38— Б. Хмельницкий кўчаси, 67-уй, 8-корпус (3, 45-автобуслар; 14-троллейбуснинг «Госстандартлар» магазини» бекати).

39— 4-турар жой массиви, Шолохов кўчаси, 1«а»-квартали.

40— Чилонзор массиви, 14-квартал (4, 9, 19-трамвайларнинг «Чўпон ота» бекати).

41— Чилонзор массиви, Пионерская кўчаси 1«а»-уй.

42 — 1/2-Қорақамиш массиви.

43— Сергели массиви, Савдо маркази.

44— 1-Сергели массиви.

45— 5-Атоий проезди, 6«а»-уй (8-трамвай, 64-автобуснинг «Чевар» бекати).

46— Юнусобод массиви СБ—4А микрорайони (60, 72-автобусларнинг сўнгги бекати).

47— Малая Госпитальная кўчаси, 4-уй (9, 10, 8, 24-трамвайларнинг «Госпиталь бозори» бекати).

48— Куйбишев шоссеси, 818-уй.

49— Павлов кўчаси, 10-уй (5, 12-автобуслар, 2, 5-трамвайларнинг «Вино заводи» бекати).

50 — Чимбой кўчаси (10, 28-автобусларнинг «Студентлар шаҳарчаси» бекати).

51— Беруний кўчаси.

52— Шумилов шаҳарчаси.

53— «ТашГРЭС» микрорайони (19, 115-автобуслар, 10, 103-маршрутли таксиларнинг «САМПИ» бекати).

«ВТОРСИРЬЁ» ТОШКЕНТ ШАҲАР ИШЛАБ ЧИҚАРИШ-ТАЙЁРЛОВ КОРХОНАСИ.

«СОЮЗТОРГРЕКЛАМА» БУТУНИТТИФОҚ БИРЛАШМАСИНИНГ ЎЗБЕКИСТОН АГЕНТЛИГИ.

---

27 ДЕКАБРЬ — ДУШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

19.10 «Митти полвон». Мультфильм. 19.30 «Беш йиллик. Ишлар ва одамлар». Омскшина» бирлашмасида реконструкция қилиш тажрибаси ҳақида. 20.00 Экранда — кинокомедия. «Қароқчи чоллар». 21.30 «Время». 22.05 «Даврани кенг олинг». 23.[illegible] «Дунё воқеалари».

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар. 18.50 «Менинг саҳий далам». Телевизион бадиий фильм. 20.00 Лапарлар, ҳонишлар. 20.30 «Тунингиз ҳайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 СССР халқ артисти А. Соловьяненко концерти. 21.30 «Время». 22.05 Илмий-оммабоп фильм. 22.15 Ёшлар командалари ўртасида хоккей бўйича жаҳон чемпионати. СССР — ЧССР терма командалари. 2- ва 3-даврлар. Ленинграддан олиб кўрсатилади.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

18.00. Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Қор тегирмони». «Сепкилвой — ҳайвонларни ўргатувчи». Мультфильмлар. 18.30 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида». 19.00 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Ватанга сидқидилдан хизмат қилайлик» (рус.). 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Комсомол менинг тақдиримда». Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауреатлари билан учрашув. 20.30 «Ахборот». 20.50 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Комсомол менинг тақдиримда». Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофоти лауретлари билан учрашув (давоми). 21.30 Москва. «Время». 22.05 «Зафар муборак, азиз дўстлар». Тожикистон телевидениесининг Ўзбекистон пахтакорларининг меҳнат ғалабасига бағишланган кўрсатуви. Кўрсатувда Тожикистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари М. Б. Бобоев иштирок этади (Душанбадан олиб кўрсатилади). 23.35 «Бугун оламда нима гап?» Халқаро аҳвол кундалиги.

28 ДЕКАБРЬ — СЕШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 «Қароқчи чоллар». Бадиий фильм. 11.05 «Киносаёҳатчилар клуби». 12.05 «Партия — ишларимизнинг мангулигидир». Шеърий композиция. 12.35 Янгиликлар. 15.20 «Олимлар — Ноқоратупроққа». Илмий-оммабоп фильм. 16.05 «Жарангла, қомус». Фильм-концерт премьераси. 16.30 СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «Бузилмас Иттифоқ». 17.30 Халқаро конкурслар лауреати В. Ересько чалади (фортепьяно). 18.00 «Расмларда қуёш акси бор». 18.15 «Ёшлар адреслари».

19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Қиш эртаги». Мультфильм. 19.40 «Қалбга яқин қўшиқлар». 20.30 «Буюк халқ ҳақиқати». «Ҳамма яхши нарсалар сенда мужассам». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси (Давлат телерадиосининг буюртмасига биноан Ўзбекистон илмий-оммабоп ва ва ҳужжатли фильмлар студиясида суратга олинган). 21.30 «Время». 22.05 «Театр учрашувлари». 23.50 «Дунё воқеалари».

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

11.25 Кўрсатувлар программаси. 11.30 Болалар учун фильм. «Мўъжиза-қовоқ». 12.05 «Биз оркестрда ижро этамиз». Духовой оркестр кўрик-конкурси иштирокчиларининг чиқиши. 13.05 «Дўстлик маршрутлари». 1-кўрсатув. 13.35 А. Островский. «Мўмай пуллар». М. Горький номли рус Давлат академик драма театрининг спектакли. 18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 Болалар учун фильм. «Салом, Ральф!». 18.30 «Кичик сеҳргарлар». Болалар цирк коллективларининг чиқиши. 19.10 «Чет эллик меҳмонлар Ўзбекистон ҳақида». (рус.). 19.30 «Ахборот». (рус.). 19.45 «Халқ контроли экрани». 20.15 «Ноз-неъмат бунёдкори». Меҳнаткашларнинг янги йил дастурхонига. 20.30 «Ахборот». 20.50 СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «Деҳқонларимиз жасоратини шарафлаймиз». Кўрсатувда Ўзбекистон Компартияси Сурхондарё область комитетининг биринчи секретари А. Каримов иштирок этади. 21.30 Москва «Время». 22.05 СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «Деҳқонларимиз жасоратини шарафлаймиз». (Сурхондарё область қишлоқ хўжалиги илғорларига бағишланган кўрсатувнинг давоми). 23.15 Янгиликлар.

«Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газета редакцияларининг коллективи «Тошкент оқшоми» газетасининг ходими М. Комилжоновга онаси

Кароматбиби ЗОИРОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради.

Тошкент «Миконд» заводи коллективи молия бўлими бошлиғи А. Г. Иброҳимовга онаси

Рихси ИБРОҲИМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор этади.

Тошкент Автомобиль транспорти ва йўллари институти «Йўл қурилиши материаллари» кафедрасининг ассистенти М. Ғ. Мирзаевга отаси

Ғани МИРЗАЕВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

ВИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент — ГСП, Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02. бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат — 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-55-32; хатлар — 32-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери — 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

27 ДЕКАБРЬ, 1982 й.   Р — 13682.   Газета Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонасида офсет усулида босилган. Тошкент шаҳри.   В—2524 Индекс 64690.